

แนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์
เพื่อรองรับไทยแลนด์ 4.0

โดย

นายนิรันดร์ ประจวบเหมาะ
ผู้อำนวยการกองบริหารการเสียภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์
กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 62
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2562 – 2563

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรองรับ Thailand 4.0” ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ ของ นายนิรันดร์ ประจวบเหมาะ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 62 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2562 – 2563

พลโท

(พิสิทธิ์ ปฐมอม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรองรับ Thailand 4.0
ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ
ผู้วิจัย นายนิรันดร์ ประจวบเหมาะ **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** 62

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมการจัดทำและนำเสนอข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น โดยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวคิดและหลักการต่าง ๆ สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ และดำเนินการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดยสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 165 ราย

ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นนโยบายภาครัฐตามโครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ National e-Payment เพื่อสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และรองรับการเข้าสู่ Thailand 4.0 ซึ่งกรมสรรพากร ได้พัฒนาระบบจัดทำและนำเสนอข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวก ลดค่าใช้จ่ายให้กับผู้ประกอบการ โดยเลือกจัดทำได้ 2 วิธี ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และความพร้อมของผู้ประกอบการ คือ ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax Invoice by Email อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการที่จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ยังมีจำนวนไม่มาก เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ 1. ความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านค่าใช้จ่ายและระบบงาน รวมถึงความรู้ความเข้าใจในการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ 2. วิธีการใช้งานระบบมีความยุ่งยาก ไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับรูปแบบการประกอบธุรกิจ 3. ข้อจำกัดของกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ และ 4. ด้านอื่น ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ยังไม่เข้าถึงผู้ประกอบการ และมาตรการหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีไม่จูงใจ เป็นต้น ทั้งนี้ ได้กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น ได้แก่ 1. การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพในเชิงรุกเพื่อสื่อสารไปถึงผู้ประกอบการได้อย่างแท้จริง 2. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อแก้ปัญหาและลดอุปสรรคที่ส่งผลต่อการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ 3. การกำหนดมาตรการหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อกระตุ้นและจูงใจให้ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และ 4. การสร้างพันธมิตรและความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อร่วมกันส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

โดยสรุป การส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เป็นเรื่องที่ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพร้อมและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ยังควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในทุกกระบวนการของการประกอบธุรกิจ เพื่อรองรับรูปแบบการประกอบธุรกิจและรูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่จะเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบดิจิทัลในยุค Thailand 4.0

Abstract

Title Guidelines for promoting the adoption of electronic tax invoices to support Thailand 4.0

Field Economics

Name Mr. Nirandara Prachuabmoh

Course NDC **Class** 62

The main objective of the research is to study and analyse the overview of preparation and submission of electronic tax invoice information, including problems and obstacles to propose a solution guideline and encourage entrepreneurs to use electronic tax invoices. This research is based upon gathering of primary and secondary data. Primary data was collected from 165 interviews with entrepreneurs' opinions about the use of electronic tax invoices. The secondary data was conducted from related researches and articles to investigate electronic tax invoices information, barriers, as well as concepts and principles for analysis.

The research found that the electronic tax invoices system is an important project based on the National e-Payment strategic plan according to government policy to support electronic transactions and contribute positively to the development of Thailand 4.0. The Revenue Department of Thailand was developed e-Tax Invoice & e-Receipt system to facilitate and reduce costs for entrepreneurs. The system consists of e-Tax Invoice & e-Receipt and e-Tax Invoice by e-mail. These two systems will be adopted by the taxpayers depending on the criteria, conditions and availability. However, the result showed that there was a small number of taxpayers who adopt e-Tax Invoice & e-Receipt system because of the limitation of budget, resources, lack of understanding, the difficulty of applying the system, law and regulation conditions, advertisement lacking and tax measures or benefits are not incentivized. With regard to the issues mentioned, this research suggests developing and incentives solutions. First, promoting a proactive public relations strategy helps to increase the number of users through the use of communicating through the media. Second, amending the law to reduce problems and obstacles affecting e-Tax Invoice & e-Receipt system. Third, providing tax measures and benefits to improve user motivation. Finally, establishing and building partnerships with other organizations, because partnerships can be formed to help organizations accomplish achievement.

In conclusion, it is important to note that, in the context of the motivating and adopting of e-Tax Invoice & e-Receipt system needs to be maintained continuously to support entrepreneurs. Additionally, entrepreneurs should be encouraged to use

electronic systems in all processes of the business operation to support various business models and economic activities that will be moving forward to digital format in the era of Thailand 4.0.

คำนำ

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรองรับ Thailand 4.0 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยผลักดันให้ผู้ประกอบการมีการนำเทคโนโลยีและระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประกอบธุรกิจ เป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการ และยังช่วยผลักดันนโยบายระบบภาษีและธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ เพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ Thailand 4.0

(นายนิรันดร์ ประจวบเหมาะ)

นักศึกษานิเทศศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ท่านกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ, พล.ท. สิทธิชัย เกียรติไพบูลย์, พล.ท. สงคราม ชุมทอง, น.อ.ศราวุฒ ฤทธาคณานนท์, พ.อ.หญิง รัชฎา แดงปุ่น และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะอันมีประโยชน์ต่องานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ประกอบการทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยและผู้วิจัยขอขอบคุณ นางสาวสุกิตา บรรเทาทุกข์ และ นางสาวพัชชา วัฒนากกร เป็นอย่างยิ่ง ที่สนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบคุณวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร คณะวิทยากรผู้บรรยาย หลักสูตร ป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 62 ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำให้รายงานการวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

(นายนิรันดร์ ประจวบเหมาะ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
คำจำกัดความ	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12	10
นโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0)	15
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงิน	17
แบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan)	19
แนวคิดการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของภาครัฐ	22
กลยุทธ์ D ² RIVE ของกรมสรรพากร	25
การจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
กรอบแนวคิดของการวิจัย	32
สรุป	33
บทที่ 3 การจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	37
ภาพรวมของการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	37
ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt	37
ระบบ e-Tax Invoice by Email	43
ความแตกต่างระหว่างระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ	
e-Tax Invoice by Email	45
ปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	46
สรุป	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การส่งเสริมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	52
แนวทางการส่งเสริมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	52
สรุป	58
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	59
สรุป	59
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	68
แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรองรับ Thailand 4.0	69
ประวัติย่อผู้วิจัย	71

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3-1	วิธีการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	37
3-2	ความแตกต่างระหว่างระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax Invoice by Email	45
5-1	วิธีการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	60

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1-1	มูลค่า e-Commerce ในประเทศไทย ปี 2558 – 2560 และคาดการณ์ปี 2561	2
1-2	มูลค่าตลาดของ e-Invoice ปี 2562 – 2568	3
1-3	ภาพรวมของระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และ e-Tax Invoice by Email	4
1-4	จำนวนผู้ประกอบการ e-Tax Invoice	6
2-1	วิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	13
2-2	ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ 20 ปี กับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12	14
2-3	หัววาระในการขับเคลื่อนโมเดล Thailand 4.0	19
2-4	ภาพรวม National e-Payment Master Plan	20
2-5	องค์ประกอบสำคัญในการยกระดับสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล	23
2-6	การปรับปรุงบริการภาครัฐโดยใช้หลักการ 8 ประการ (8 Guiding Principles)	24
2-7	กลยุทธ์ D2RIVE ของกรมสรรพากร	25
2-8	สรุปแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	34
3-1	เปรียบเทียบการจัดทำใบกำกับภาษีแบบกระดาษและใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	36
3-2	ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt	38
3-3	ขั้นตอนการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt	39
3-4	วิธีการยื่นคำขอใช้ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt	40
3-5	ระบบ e-Tax Invoice by Email	43
3-6	วิธีการยื่นคำขอใช้ระบบ e-Tax Invoice by Email	44
3-7	ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	47
4-1	สรุปปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	53
4-2	สรุปผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ	54
5-1	สรุปแนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับ Thailand 4.0	59

บทที่ 1

บทนำ

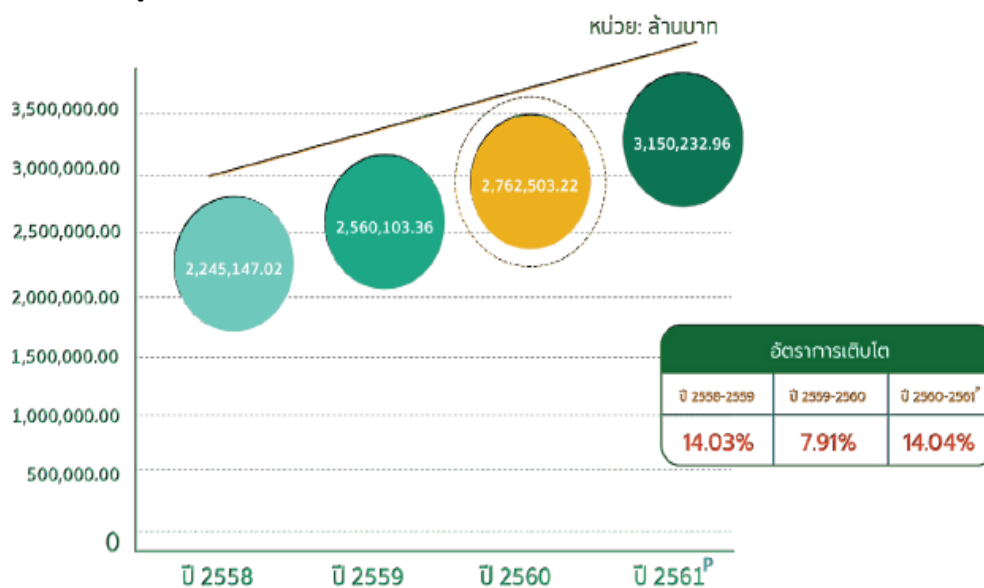
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ที่โครงสร้างเศรษฐกิจได้ปรับเปลี่ยนไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy) เพื่อก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำทางสังคม และกับดักความไม่สมดุลในการพัฒนา พร้อมกับนำพาให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามแนวทางแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการกิจกรรมและกระบวนการทางเศรษฐกิจและสังคม มุ่งส่งเสริมผู้ประกอบการและธุรกิจใหม่ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมหรือสตาร์ทอัพ โดยมีองค์ประกอบการพัฒนาที่สำคัญ คือ 1. การเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม (Traditional Farmers) ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farmers) 2. การเปลี่ยนจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแบบดั้งเดิม (Traditional SME) หรือ SME ที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่การเป็นวิสาหกิจสมัยใหม่ (Smart Enterprises) และธุรกิจเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูง (Startups) 3. การเปลี่ยนจากการบริการแบบดั้งเดิม (Traditional Services) ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่การบริการที่มีมูลค่าสูง (High Value Services) และ 4. การเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง

นอกจากนี้ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในการเข้าสู่ Thailand 4.0 และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของภาคธุรกิจ โดยผลักดันระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินของไทยให้สามารถรองรับธุรกรรมทางการเงินและกิจกรรมทางธุรกิจต่าง ๆ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) และได้กำหนดโครงการขับเคลื่อนที่สำคัญ คือ 1. การชำระเงินแบบพร้อมเพย์ (Prompt Pay) เพื่อเพิ่มความสะดวกในการโอนเงินและชำระเงิน ลดการใช้เงินสด 2. การขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ และขยายจุดชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มทางเลือกในการชำระเงินที่สะดวก ปลอดภัยให้กับประชาชน มีช่องทางจ่ายเงินด้วย e-Payment 3. ระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โดยบูรณาการระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt) เพื่ออำนวยความสะดวก ลดต้นทุนและขั้นตอนของภาคเอกชน 4. e-Payment ภาครัฐ โดยพัฒนาระบบการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ และระบบจ่ายเงินสวัสดิการประชาชนทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถจ่ายเงินช่วยเหลือและเงินสวัสดิการให้แก่ประชาชนได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ลดความผิดพลาด ความซ้ำซ้อน

ปัจจุบันบริบทต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถเติบโตได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการประกอบธุรกิจ ทำให้เกิดธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ที่มีการซื้อขายสินค้าและชำระเงินผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีมูลค่าตลาด e-Commerce เพิ่มขึ้นทุกปี (แผนภาพที่ 1-1) โดยปี 2561 คาดว่าจะมีมูลค่า 3.15 ล้านล้านบาท เติบโตเพิ่มขึ้นจากปี 2560 คิดเป็นร้อยละ 14.04 (รายงานผลการสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ปี 2561, สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ETDA) ส่งผลต่อเนื่องให้ปริมาณการใช้ e-Payment เติบโตขึ้น โดยในไตรมาส 3 ปี 2561 มีธุรกรรมการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 1,464 ล้านรายการ คิดเป็นมูลค่า 92 ล้านล้านบาท ปริมาณการใช้ e-Payment เติบโตคิดเป็นร้อยละ 35.7 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน (รายงานธุรกรรมการชำระเงิน ประจำไตรมาส 3 ปี 2561, ธนาคารแห่งประเทศไทย)

แผนภาพที่ 1-1 มูลค่า e-Commerce ในประเทศไทย ปี 2558 – 2560 และคาดการณ์ปี 2561

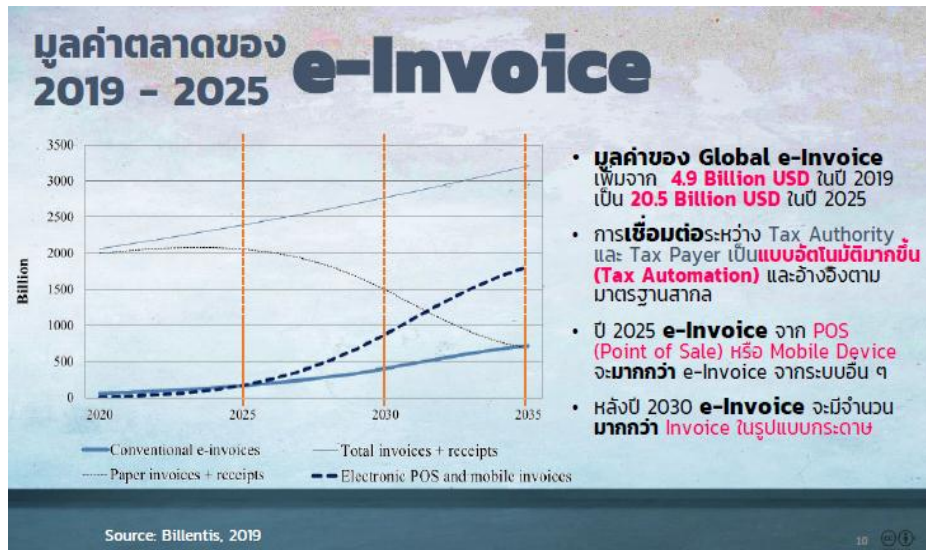

ที่มา : รายงานผลการสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ปี 2561, ออนไลน์, 2561

กรมสรรพากรได้ดำเนินการสนับสนุนนโยบาย Thailand 4.0 และ National e-Payment ของรัฐบาล โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเก็บภาษี และพัฒนาระบบการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกและลดภาระต้นทุน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจ อันจะเป็นการเพิ่มศักยภาพของภาคธุรกิจในยุค Thailand 4.0 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากใบกำกับภาษีเป็นเอกสารที่ผู้ประกอบการต้องจัดทำเพื่อเป็นหลักฐานในการขายสินค้าและการให้บริการทุกครั้งเมื่อมีการชำระเงิน พร้อมทั้งต้องส่งมอบต้นฉบับใบกำกับภาษีให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ซึ่งในต่างประเทศก็ได้มีการผลักดันให้ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เช่นเดียวกัน โดยคาดการณ์มูลค่าตลาดของ Global e-Invoice ในปี

2562 – 2568 (แผนภาพที่ 1-2) มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจาก 4.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2562 เป็น 20.5 พันล้าน ดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2568 และคาดว่าจะหลังจากปี 2573 จะมีใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าใบกำกับภาษีในรูปแบบกระดาษ โดยจะอยู่ในรูปแบบ Cloud ประมาณร้อยละ 70 (สุรางคณา วายุภาพ, 2562)

แผนภาพที่ 1-2 มูลค่าตลาดของ e-Invoice ปี 2562 - 2568

ที่มา : มาตรฐานภาษีอิเล็กทรอนิกส์ช่วยเสริมสร้างศักยภาพทางธุรกิจ, ออนไลน์, 2562

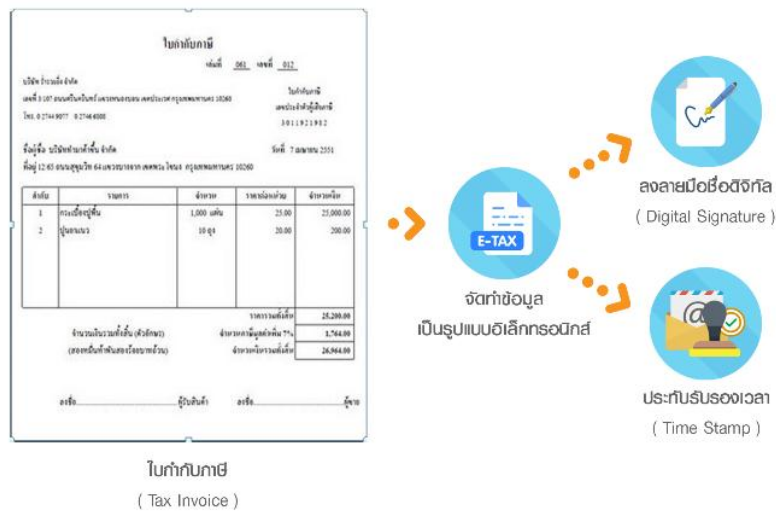
ดังนั้น กรมสรรพากรจึงได้พัฒนาระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของภาครัฐ และสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจรของภาคเอกชน ซึ่งได้เปิดระบบให้บริการและออกระเบียบเกี่ยวกับการออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ปี 2560 โดยระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถจัดทำใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ และใบรับ (ใบเสร็จรับเงิน) ให้อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ ประหยัดต้นทุนในการจัดทำเอกสารลดปัญหาการจัดการเอกสารที่อยู่ในรูปของกระดาษ ช่วยอำนวยความสะดวก เพิ่มความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจและความปลอดภัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยผู้ประกอบการสามารถเลือกจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ได้ 2 วิธี (แผนภาพที่ 1-3) ดังนี้

วิธีที่ 1 ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt สำหรับผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการพัฒนาซอฟต์แวร์หรือระบบงานให้สามารถจัดทำใบกำกับภาษีให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ และนำส่งข้อมูลในรูปแบบ XML File ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัลให้กรมสรรพากรด้วยช่องทางทางนำส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ภายในวันที่ 15 ของเดือนภาษีถัดไป

วิธีที่ 2 ระบบ e-Tax Invoice by Email สำหรับผู้ประกอบการที่มีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทและยังไม่มีความพร้อมที่จะพัฒนาซอฟต์แวร์หรือระบบงาน สามารถจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบ e-Tax Invoice by Email และส่งอีเมลร่างใบกำกับภาษีถึงผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ พร้อมสำเนา (CC) ไปยังระบบกลาง เพื่อให้ระบบทำการประทับรับรองเวลา (Time Stamp) และส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ไปยังอีเมลของผู้ซื้อหรือผู้รับบริการเพื่อเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐาน

แผนภาพที่ 1-3 ภาพรวมของระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และ e-Tax Invoice by Email

จัดทำข้อความที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

การนำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากร

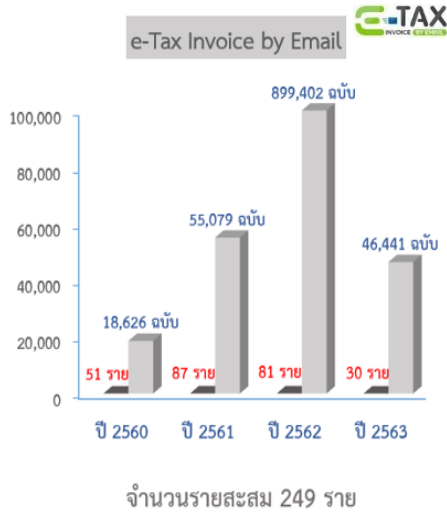
ที่มา : ภาพรวมของระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และ e-Tax Invoice by Email, ออนไลน์, 2463

ปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ทั้งสิ้น 808 ราย แบ่งออกเป็น e-Tax Invoice & e-Receipt จำนวน 559 ราย และ e-Tax Invoice by Email จำนวน 249 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2563) มีการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ทั้งสิ้น จำนวนประมาณ 444 ล้านฉบับ (แผนภาพที่ 1-4) ซึ่งเมื่อพิจารณาจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ยังมีจำนวนไม่มาก เนื่องจากผู้ประกอบการอาจมีข้อจำกัดในด้านระบบที่ไม่รองรับการออกหรือรับเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือยังไม่พร้อมในการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพราะต้องลงทุนในการพัฒนาปรับปรุงระบบ ซึ่งแต่ละบริษัทจะมีการปรับปรุงระบบที่แตกต่างกันตามรูปแบบการออกใบกำกับภาษี เช่น ออกใบกำกับภาษีทันที ออกใบกำกับภาษีเมื่อสิ้นวัน หรือสิ้นเดือน เป็นต้น (วุฒินนท์ ตรีศรีศักดิ์, 2562) ประกอบกับระเบียบเกี่ยวกับการออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มีข้อจำกัดสำหรับผู้ประกอบการ เช่น กระบวนการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์มีหลายขั้นตอนไม่ยืดหยุ่นต่อผู้ประกอบการ (พงศ์เทพ หนูแก้ว, 2561) ทั้งนี้ หากทุกภาคส่วนช่วยกันดำเนินการเพื่อผลักดันให้ผู้ประกอบการใช้ระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น นอกจากจะเกิดประโยชน์กับผู้ประกอบการที่จะสามารถบริหารจัดการด้านการเงินได้ครบวงจรยิ่งขึ้น ตั้งแต่การรับจ่ายเงินไปจนถึงการบริหารจัดการภาษีอันจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการประกอบธุรกิจ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันยังเกิดประโยชน์กับประเทศชาติในการบรรลุเป้าหมาย Thailand 4.0 และยังช่วยสนับสนุนให้เกิดระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นในประเทศ สร้างความมั่นคงปลอดภัยในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของการซื้อขายสินค้าและบริการ อีกทั้งยังช่วยลดปัญหาใบกำกับภาษีปลอมที่มีผู้กระทำความผิดในการออกใบกำกับภาษีเป็นเท็จโดยไม่มีการซื้อขายสินค้ากันจริง เพื่อให้ผู้ประกอบการรายอื่นนำไปใช้ในการเครดิตภาษี ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีอากรทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อนำมาเป็นงบประมาณในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากรายได้ภาษีสรรพากรคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.5 ของรายได้ทั้งประเทศ ตามประมาณการรายได้สุทธิจำแนกตามหน่วยงานที่จัดเก็บ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563, สำนักงบประมาณ)

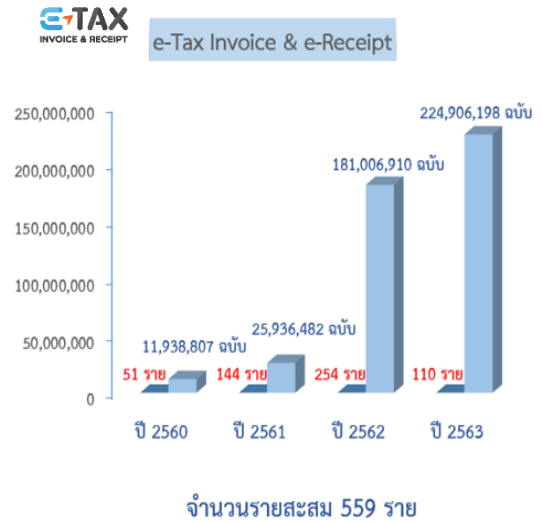
แผนภาพที่ 1-4 จำนวนผู้ประกอบการ e-Tax Invoice

ผู้ประกอบการ e-Tax Invoice รวม 808 ราย

e-Tax Invoice รวม 444 ล้านฉบับ

ที่มา : กรมสรรพากร, 2563

ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันให้ผู้ประกอบการมีการนำเทคโนโลยีและระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประกอบธุรกิจ เป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับธุรกิจ และยังช่วยผลักดันนโยบายระบบภาษีและธุรกรรมทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ Thailand 4.0

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพรวมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์
3. เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาภาพรวมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบของกรมสรรพากร

1.2 ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบของกรมสรรพากร

1.3 กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบของกรมสรรพากร

2. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยนี้ จะมีการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการของกรมสรรพากร

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 – พฤษภาคม 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร บทความ งานวิจัย และสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาและอุปสรรค แนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ สำหรับใช้ในการวิเคราะห์

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ประกอบการเกี่ยวกับใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้ประกอบการจำนวน 400 คน ผ่านทาง Google Form

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการโดยนำข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) เกี่ยวกับการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

3. การนำเสนอข้อมูล

ดำเนินการนำเสนอข้อมูลแบบรายงานวิจัยเชิงพรรณนา และวิเคราะห์กำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงภาพรวมของการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์
3. ทำให้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยผลักดันนโยบายระบบภาษีและธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อรองรับการเข้าสู่ Thailand 4.0

คำจำกัดความ

ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice)

หมายถึง ใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร รวมถึงใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 86/9 และใบลดหนี้ตามมาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้มีการจัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) หรือได้มีการประทับรับรองเวลา (Time Stamp) ด้วยระบบ e-Tax Invoice by Email

ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Certificate)

หมายถึง ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือการบันทึกอื่นใด ซึ่งยืนยันความเชื่อมโยงระหว่างเจ้าของลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) กับข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ที่ออกโดยผู้ให้บริการออกใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (Certification Authority) ที่อยู่ภายใต้การรับรองของผู้ให้บริการออกใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (Thailand National Root CA : NRCA)

ลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature)

หมายถึง ข้อความหรือสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการคำนวณทางคณิตศาสตร์เข้ารหัสอัลกอริทึมแบบอสมมาตร (Asymmetric Key Algorithms) บนพื้นฐานวิทยาการเข้ารหัส (Encryption) และใช้กับระบบคู่กุญแจ (Key Pair) โดยนำไปคำนวณร่วมกับกุญแจส่วนตัว (Private Key) ของผู้ลงลายมือชื่อในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะที่สามารถจะใช้กุญแจสาธารณะ (Public Key) ของผู้ลงลายมือชื่อตรวจสอบได้ว่า ลายมือชื่อดิจิทัลนั้นได้สร้างขึ้นโดยกุญแจส่วนตัว (Private Key) ของผู้ลงลายมือชื่อนั้น

หรือไม่ และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการลงลายมือชื่อดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงภายหลังการลงลายมือชื่อหรือไม่

ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt

หมายถึง ระบบบริการที่กรมสรรพากรพัฒนาขึ้น โดยผู้ประกอบการต้องจัดทำข้อมูลใบกำกับภาษีเต็มรูปแบบ ใบกำกับภาษีย่อ ใบเพิ่มหนี้ และใบลดหนี้ หรือใบรับ (ใบเสร็จรับเงิน) ให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ส่งมอบให้ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ และต้องจัดทำข้อมูลในรูปแบบ XML File ที่มีลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) นำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากร ภายในวันที่ 15 ของเดือนภาษีถัดไป

ระบบ e-Tax Invoice by Email

หมายถึง ระบบบริการที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กรมสรรพากร สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ETDA และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) หรือ DGA โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบการเกิดความคุ้นเคย และเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบ สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี ที่ต้องจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยแนบไฟล์ PDF/A-3 ส่งผ่าน e-mail ให้ผู้ซื้อและสำเนาให้ระบบ e-Tax Invoice by Email เพื่อประทับรับรองเวลา (Time Stamp) และระบบจะส่งไฟล์ข้อมูลที่ประทับรับรองเวลาแล้วให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการและผู้ออกใบกำกับภาษี เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการทำธุรกรรม

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้ได้นำแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) แนวคิดการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของภาครัฐ กลยุทธ์ D²RIVE ของกรมสรรพากร การจัดทำและนำเสนอข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติ ในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม เพื่อให้ก้าวข้ามกับดักการพัฒนาประเทศ ความท้าทายในด้านต่าง ๆ ที่ส่งต่อการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นความผันผวนของเศรษฐกิจโลก โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดที่ส่งผลให้พฤติกรรมผู้บริโภค รูปแบบการประกอบธุรกิจเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น แนวทางในการพัฒนาจะมุ่งเน้นการวิจัยพัฒนานวัตกรรม และนำเทคโนโลยีมาปรับใช้และต่อยอด เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยมียุทธศาสตร์และประเด็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลายมิติ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ 1. “ต่อยอดอดีต” โดยนำจุดเด่นและความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศ มาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ 2. “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่นาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการ และ 3. “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ซึ่งมีประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่

1.1.1 การรักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค พัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและการดำเนินธุรกิจในอนาคต เพื่อให้เศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพเหมาะสำหรับการดำเนินธุรกิจ พร้อมทั้งรักษาความยั่งยืนทางการคลัง ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ ขยายฐานภาษี และดำเนินการจัดเก็บภาษีรายการใหม่ให้ครอบคลุมบริบททางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการทางการเงิน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน ปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างนวัตกรรมในภาคการเงินและการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน

1.1.2 การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็ก วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชนหรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกร ให้มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการการผลิตและบริการ การจัดการ และการตลาด สามารถบริหารจัดการธุรกิจและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยการสร้างและพัฒนาทักษะ องค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจในยุคใหม่ที่มีการแข่งขันสูง รวมทั้งทักษะในการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจและสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจได้ พร้อมทั้งส่งเสริมผู้ประกอบการในการพัฒนาต่อยอดด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ และลดต้นทุนในการประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ มีการปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ ในการพัฒนาและบูรณาการกลไกภาครัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นประเด็นการเริ่มต้นธุรกิจ การขออนุญาตต่าง ๆ การจดทะเบียนทรัพย์สิน กระบวนการขอและได้รับสินเชื่อ การคุ้มครองผู้ลงทุน การชำระภาษี และการค้าระหว่างประเทศ

1.2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ภาครัฐ

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา ซึ่งมีประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่

1.2.1 ความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการพัฒนานโยบาย และการให้บริการภาครัฐ มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อให้สามารถติดต่อราชการได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย และตรวจสอบได้

1.2.2 พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย โดยมีการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรมเทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ

แผนภาพที่ 2-1 วิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ที่มา : ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) จัดทำบนพื้นฐานของกรอบแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเป้าหมายการพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) โดยการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จะเป็นจุดเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในลักษณะของการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ มี 10 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
 ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
 ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
 ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
 ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

แผนภาพที่ 2-2 ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ 20 ปี กับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ที่มา : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564), สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559

โดยมียุทธศาสตร์ด้านการเศรษฐกิจที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้
2.1 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

มุ่งเน้นให้เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพและมีเสถียรภาพ ภาคส่งออกมีการพัฒนาจนสามารถขยายตัวและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ผลิตภาพการผลิตของประเทศเพิ่มขึ้น การลงทุนภาครัฐและภาคเอกชนมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ประชาชนและผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังเน้นให้เศรษฐกิจรายสาขามีการเติบโตอย่างเข้มแข็ง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากขึ้น และภาคการเงินมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย 1. การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวม ทั้งด้านการคลัง การจัดสรรงบประมาณ การบริหารและการตรวจสอบกระบวนการงบประมาณ และด้านการเงิน ให้สามารถสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ 2. การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเพื่อยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน

2.2 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

เร่งปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นในเรื่องการลดสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐ รวมทั้งประสิทธิภาพการประกอบธุรกิจของประเทศ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย 1. ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐ ให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า 2. ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงิน การคลังภาครัฐ เพื่อให้การจัดสรรและการใช้จ่ายมีประสิทธิภาพ 3. เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อให้ประชาชนและภาคธุรกิจได้รับบริการที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และอำนวยความสะดวก ตรงตามความต้องการ 4. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง 5. ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส และยุติธรรม 6. ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

มุ่งเน้นในเรื่องการเพิ่มความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ การเพิ่มความสามารถในการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อยกระดับความสามารถการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ และคุณภาพชีวิตของประชาชน

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย 1. เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน 2. พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี 3. พัฒนาสถานะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

นโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0)

1. โมเดล Thailand 4.0

นโยบาย Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy) เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามแนวทางแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายในควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก และส่งผลให้ประเทศไทยหลุดพ้นจาก 3 ก้นดักได้แก่

1.1 กีบัดักประเทศรายได้ปานกลาง

การสร้างควมมั่งคั่งผ่านกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ปัญญาเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ (Competitive Growth Engines) เพื่อก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้สูง ประกอบด้วย การยกระดับขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา การสร้างคลัสเตอร์ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบ่มเพาะผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยี การออกแบบและความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม การพัฒนาทักษะและแรงงานใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ การบริหารจัดการสมัยใหม่ที่พร้อมดำเนินการทั้งในแพลตฟอร์มในโลกจริง และโลกดิจิทัล และกิจการร่วมทุนภาครัฐและเอกชนในโครงการขนาดใหญ่ เป็นต้น

1.2 กีบัดักความเหลื่อมล้ำทางสังคม

การสร้างควมมั่งคั่งผ่านกลไกการกระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งอย่างเท่าเทียม (Inclusive Growth Engine) โดยเน้นการปรับเปลี่ยนจากความมั่งคั่งที่กระจุกเป็นความมั่งคั่งที่กระจาย ประกอบด้วย การยกระดับ Digital Skill Literacy, ICT Literacy, Information Literacy และ Media Literacy ของคนไทย การสร้าง คลัสเตอร์เศรษฐกิจระดับกลุ่มจังหวัด และจังหวัด การพัฒนา Innovation Hubs ให้กระจายในระดับภูมิภาค การสร้างเศรษฐกิจระดับฐานรากในชุมชน การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม การส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก การยกระดับขีดความสามารถ การเสริมสร้างทักษะ และการเติมเต็มศักยภาพของประชาชนให้ทันกับพลวัตจากภายนอก การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐ และการจ่ายภาษีให้แก่ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแบบมีเงื่อนไข เป็นต้น

1.3 กีบัดักความไม่สมดุลในการพัฒนา

การสร้างควมยั่งยืนผ่านกลไกการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth Engine) ประกอบด้วย การมุ่งเน้นธุรกิจ การผลิต และการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การมุ่งเน้นการใช้พลังงานทดแทน การพัฒนาเมืองอัจฉริยะและเมืองที่น่าอยู่ การปรับแนวคิดจากเดิมที่คำนึงถึงความได้เปรียบเรื่องต้นทุน (Cost Advantage) เป็นหลัก มาสู่การคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้จากการลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นทั้งระบบ (Lost Advantage) และการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นองค์กรที่ “คิดดีทำดี” (Doing Good, Doing Well) เป็นต้น

โดยมีการปรับเปลี่ยนใน 4 มิติ ประกอบด้วย

มิติที่ 1 ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ (Economic Wealth) ลดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมุ่งขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ และเปลี่ยนจากเน้นภาคการผลิตสินค้ามาสู่ภาคบริการมากขึ้น

มิติที่ 2 ความอยู่ดีมีสุขของผู้คนในสังคม (Social Well-beings) ความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งทุกภาคส่วนต้องช่วยกันลดระดับความเหลื่อมล้ำเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม และฟื้นความสมานฉันท์และความเป็นปึกแผ่นของคนในสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้เพิ่มมากขึ้น ยกกระดับธุรกิจ SMEs และวิสาหกิจชุมชนด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม สร้างระบบสวัสดิการสังคม

มิติที่ 3 การยกระดับศักยภาพและคุณค่าของมนุษย์ (Human Wisdom) การพัฒนาทุนมนุษย์ จำเป็นต้องคำนึงถึงการพัฒนามาตรฐานของเด็กไทย ยกย่องคุณภาพของแรงงานให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาของประเทศ

มิติที่ 4 การรักษาสีงแวดล้อม (Environmental Wellness) การพัฒนาเศรษฐกิจควรควบคู่ไปกับการสร้างสังคมที่น่าอยู่ ดังนั้นเรื่องสิ่งแวดล้อมจึงเป็นเรื่องสำคัญไม่แพ้ตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจ

2. การขับเคลื่อน Thailand 4.0

โมเดล Thailand 4.0 ได้กำหนดวาระการขับเคลื่อน 5 วาระ ดังนี้

2.1 วาระที่ 1 : การเตรียมคนไทย 4.0 ให้พร้อมก้าวสู่โลกที่หนึ่ง

การเตรียมคนไทย 4.0 เป็นการปรับเปลี่ยนกรอบความคิด (Mindset) ทักษะ (Skill-Set) และพฤติกรรม (Behavior Set) ของคนไทยทั้งระบบ โดยเริ่มจากการสร้างพลวัตการเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน การเติมเต็มศักยภาพของคน (Growth for People) ซึ่งจะเป็พลังในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโต (People for Growth) และส่งผลให้ประเทศเปลี่ยนผ่านไปสู่อ Thailand 4.0 ที่มีความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนอย่างแท้จริง

2.2 วาระที่ 2 : การพัฒนาคลัสเตอร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

นโยบาย Thailand 4.0 ได้กำหนดให้มีการพัฒนา 10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต ภายใต้เป้าหมายหลักของการปรับเปลี่ยนเชิงโครงสร้าง คือ การปรับเปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาเทคโนโลยีจากภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีของตนเองในระดับที่เหมาะสม ด้วยการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา เพื่อพัฒนา 10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต ไปสู่ 5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจชุดใหม่

2.3 วาระที่ 3 : การบ่มเพาะผู้ประกอบการและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

การที่ประเทศไทยจะปรับเปลี่ยนจากประเทศรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศรายได้สูง หมายถึง การปรับเปลี่ยนจากโครงสร้างเศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า เป็นโครงสร้างเศรษฐกิจสร้างมูลค่า หรือก็คือการปรับเปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพ ไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกิจกรรมและกระบวนการทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถปรับเปลี่ยนวิธีคิดมาสู่การสร้างมูลค่าและขับเคลื่อนนวัตกรรมได้ ประกอบด้วย

2.3.1 เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม (Traditional Farmers) ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farmers)

2.3.2 เปลี่ยนจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแบบดั้งเดิม (Traditional SMEs) หรือ SMEs ที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่การเป็นวิสาหกิจสมัยใหม่ (Smart Enterprises)

2.3.3 เปลี่ยนจากการบริการแบบดั้งเดิม (Traditional Services) ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่การบริการที่มีมูลค่าสูง (High Value Services)

2.3.4 ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูง (High Potential Startups)

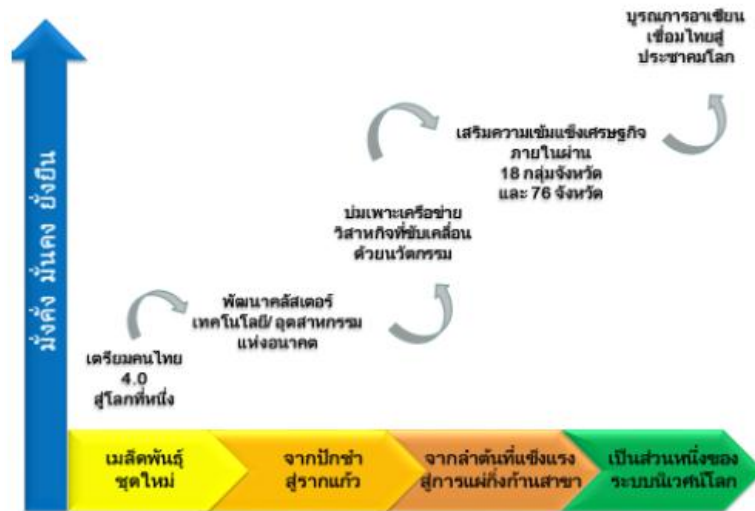
2.4 วาระที่ 4 : การเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศผ่าน 18 กลุ่มจังหวัด และ 76 จังหวัด

นโยบาย Thailand 4.0 มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศ สร้างสังคมแห่งโอกาสและสังคมแห่งความเท่าเทียม สร้างความเป็นธรรม ในการเข้าถึงทรัพยากร สร้างความสามารถให้แก่ผู้คนเพื่อเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย และยกระดับคุณภาพชีวิต ด้วยการกระจายการเติบโตทางเศรษฐกิจไปยังภูมิภาคต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้เกิดการจ้างงาน และการลงทุนในภูมิภาค และการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้เท่าเทียมกัน เพื่อตบโจทย์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันพร้อมกับการลดความเหลื่อมล้ำระหว่างภูมิภาคให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ รวมทั้งเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและระบบตลาดให้แข็งแกร่ง โดยวางระบบและแนวทางการดำเนินการที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีฐานข้อมูลการค้าและโครงข่ายเชื่อมโยงทั้งทางกายภาพและดิจิทัล เพื่อรองรับธุรกรรมการผลิตและการค้าตั้งแต่ระดับต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อให้เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก เข้าถึงและสามารถใช้ประโยชน์ได้บนแพลตฟอร์มเดียวกัน

2.5 วาระที่ 5 : การบูรณาการอาเซียน เชื่อมประเทศไทยสู่ประชาคมโลก

การเปลี่ยนแปลงสู่โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นการเปลี่ยนผ่านเชิงโครงสร้าง ตามกระแส Globalization โลกที่เชื่อมต่อกันอย่างสนิท, Digitization โลกของดิจิทัล, Urbanization สังคมเมือง, Individualization ผู้คนมีความเป็นปัจเจก และ Commonization ผลกระทบต่อโลกโดยรวม ทำให้ระบบเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนแปลงจากประเทศเดียว ระบบตลาดเดียว (One Country, One Market) เป็นระบบการตลาดที่เหมือนกันทั่วโลก (One World, One Market) ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศ นโยบายการค้าการลงทุน และรูปแบบการค้าการลงทุนของภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจโลก ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ยุทธศาสตร์การค้า และการลงทุนภายใต้ Thailand 4.0 จะเน้นการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นชาติการค้า และเป็นหนึ่งในศูนย์กลางธุรกิจของภูมิภาคเอเชีย (ASIAN Trading Nation)

แผนภาพที่ 2-3 หัววาระในการขับเคลื่อนโมเดล Thailand 4.0

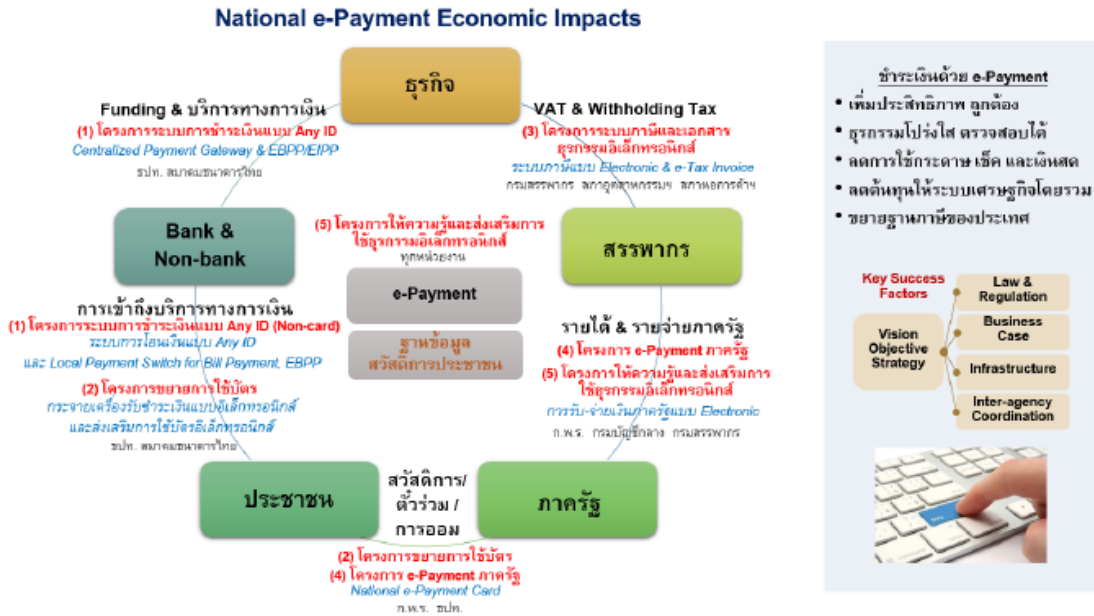

ที่มา : พิมพ์เขียวและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อน Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน, 2559

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan)

รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังได้ริเริ่มผลักดันแนวคิดระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ ตั้งแต่ในช่วงปี 2558 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินของไทยให้เข้าสู่การชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) อย่างครบวงจร สามารถรองรับธุรกรรมทางการเงินและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ ให้ดำเนินไปได้อย่างสะดวกรวดเร็วและเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของภาคธุรกิจ สร้างความมั่นคงให้กับระบบบริหารจัดการด้านการเงินและการคลัง และขับเคลื่อนประเทศไทยให้เข้าสู่ Thailand 4.0 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 5 โครงการ ดังนี้

แผนภาพที่ 2-4 ภาพรวม National e-Payment Master Plan

ที่มา : แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ, คณะทำงานพัฒนาระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ กรมสรรพากร, 2558

1. โครงการระบบชำระเงินแบบพร้อมเพย์ (PromptPay)

พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินของประเทศไทยให้สามารถรองรับการโอนเงินระหว่างธนาคารโดยใช้หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ เลขประจำตัวประชาชน เลขที่บัญชีธนาคาร หมายเลขกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Wallet ID) หรืออีเมลแอดเดรส (e-mail address) ในการระบุผู้รับโอน ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเข้าถึงบริการทางการเงินในการโอนเงินและชำระเงินได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ลดการใช้เงินสด รวมทั้งเป็นพื้นฐานของบริการทางการเงินต่าง ๆ ในอนาคต

2. โครงการขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์

พัฒนาบริการและโครงสร้างพื้นฐานในการส่งเสริมการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีค่าธรรมเนียมต่ำแทนการใช้เงินสด และกระจายอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของร้านค้าและพื้นที่ เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและภาคธุรกิจในการชำระเงิน

3. โครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

บูรณาการระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และส่งเสริมการจัดทำเอกสารธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ครบวงจร โดยพัฒนาระบบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt) เพื่ออำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนของภาคเอกชนในการจัดทำใบกำกับภาษี รวมทั้งการนำส่งรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและการนำส่งภาษีเมื่อมีการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment (e-Withholding Tax) ซึ่งจะช่วยลดต้นทุน

ระยะเวลา และขั้นตอนของภาคเอกชนในการจัดทำเอกสารและการชำระภาษี นอกจากนี้ ยังช่วยให้ กรมสรรพากรมีข้อมูลการทำธุรกรรมการชำระเงินผ่านตัวกลาง เช่น ธนาคารพาณิชย์ ที่ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์สำหรับการกำหนดนโยบายบริหารจัดการเก็บภาษีให้เป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพ

4. โครงการ e-Payment ภาครัฐ

บูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมและเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐ ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยส่งเสริมให้มีฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับสวัสดิการของภาครัฐ ควบคู่กับ การจ่ายเงินให้แก่ประชาชนโดยตรงผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถจ่ายเงินช่วยเหลือ และเงินสวัสดิการให้แก่ประชาชนได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ลดความผิดพลาด ความซ้ำซ้อน และโอกาส การทุจริตจากการจ่ายด้วยเงินสดหรือเช็ค

5. โครงการให้ความรู้และส่งเสริมการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

ส่งเสริมการใช้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการประชาสัมพันธ์สร้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับการดำเนินงาน ของโครงการที่ 1 - 4 ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงินของประเทศไทย อย่างต่อเนื่อง รวมถึงออกมาตรการจูงใจอย่างเหมาะสมและเพียงพอ เช่น การให้ส่วนลด/สิทธิพิเศษ/ กิจกรรมแคมเปญต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้มีการใช้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ในทุกภาคส่วน

ทั้งนี้ กรมสรรพากรมีส่วนสำคัญในการผลักดันแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment โครงการที่ 3 ระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีการจัดทำระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt เปิดให้บริการและออกระเบียบเกี่ยวกับการออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่ปี 2560 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และ ใบรับอิเล็กทรอนิกส์ได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนที่ลดลงจากการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีช่องทางจัดส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ที่หลากหลายสอดคล้อง กับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและสะดวกยิ่งขึ้น และมีภาระในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อการเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่มลดลง โดยกรมสรรพากรจะจัดทำรายงานภาษีขายโดยอัตโนมัติ (Electronic VAT report) เมื่อข้อมูลภาษีซื้อ-ภาษีขายบนระบบอิเล็กทรอนิกส์ครบถ้วน นอกจากนี้ในระยะแรก เพื่อให้ผู้ประกอบการรายเล็กที่ยังไม่สามารถจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสมบูรณ์ มีความคุ้นเคยกับการออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ กรมสรรพากรได้ร่วมกับสำนักงานรัฐบาล อิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สรอ.) และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การ มหาชน) (สพธอ.) พัฒนาระบบ Simple Centrally Signed Email เพื่อให้ผู้ซื้อและผู้ขายสินค้าสามารถ จัดส่งใบกำกับภาษีทางอีเมลล์ (e-Tax Invoice by e-mail) ในรูปแบบข้อความทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่น่าเชื่อถือมากขึ้น โดยที่ผู้ประกอบการไม่ต้องจัดซื้อลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นของตนเอง นอกจากนี้ ยังได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรเพื่อรองรับระบบภาษีและเอกสารธุรกรรม อิเล็กทรอนิกส์ตามแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติ แห่งชาติแล้วเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561 และการดำเนินการในระยะต่อไป กรมสรรพากรจะดำเนินการ ตามแผนพัฒนาระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาาระบบโครงสร้าง พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เสียภาษีเพื่อการบริการที่ดีและ

การแนะนำการเสียภาษีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2562)

แนวคิดการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของภาครัฐ

การให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) เป็นผลจากการที่ภาครัฐก้าวสู่การเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการและปรับปรุงการให้บริการของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนและภาคธุรกิจสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการของภาครัฐได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทัวถึง และเท่าเทียมกัน

ปัจจุบันบริบทต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลง ประเทศไทยก้าวสู่ Thailand 4.0 ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ และยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนและรูปแบบการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน ดังนั้น ภาครัฐจึงได้ปรับตัวและยกระดับจากการเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) ซึ่งมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และยกระดับการให้บริการแก่ประชาชนและภาคธุรกิจ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตามนโยบายของรัฐบาล โดยลักษณะของบริการภาครัฐจะอยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่ขับเคลื่อนด้วยความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ (citizen driven) ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนจำเป็นต้องดำเนินการในหลายส่วน ประกอบด้วย

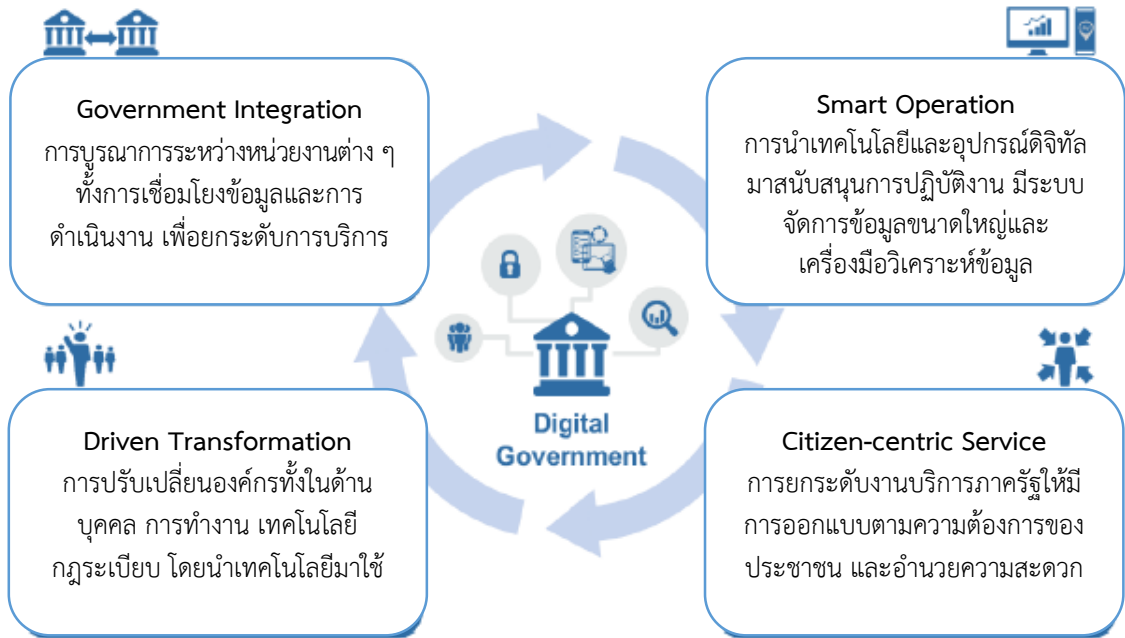
1. การปรับเปลี่ยนการทำงานภาครัฐด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล เน้นการเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานของหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกัน รวมถึงการนำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มาใช้แทนกระดาษ เพื่อลดขั้นตอน และเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงานของหน่วยงานทั้งในส่วนของการให้บริการและการบริหารจัดการของหน่วยงาน

2. การสนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานของภาครัฐ โดยมีการเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานภาครัฐ บูรณาการฐานข้อมูลร่วมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมบริการ ซึ่งจะนำไปสู่ความโปร่งใส และลดปัญหาการทุจริต

3. การพัฒนาแพลตฟอร์มบริการพื้นฐานภาครัฐ ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกรรมและการให้บริการที่เป็นบริการพื้นฐานของทุกหน่วยงานภาครัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย และมีความปลอดภัยในการใช้บริการ เช่น บริการใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ บริการยืนยันตัวตน บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ บริการโลจิสติกส์ เป็นต้น

4. การจัดให้มีบริการอัจฉริยะและการบริการสาธารณะในลักษณะอัตโนมัติ การให้บริการภาครัฐแบบครบวงจร เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและภาคเอกชน

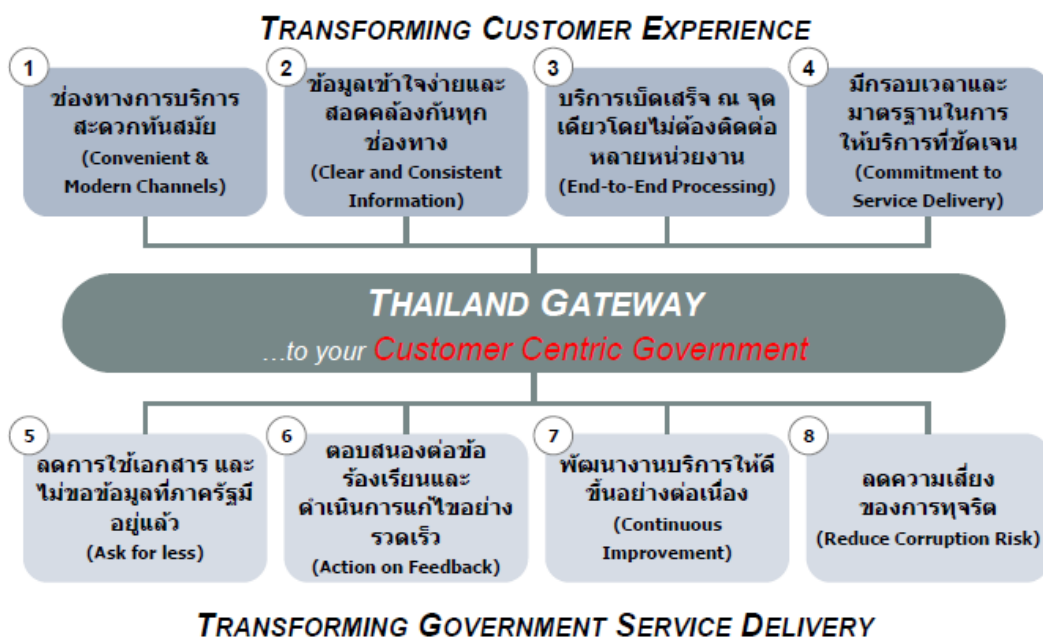
แผนภาพที่ 2-5 องค์ประกอบสำคัญในการยกระดับสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

ที่มา : การพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล, ออนไลน์, 2560

แนวทางการยกระดับการพัฒนาบริการภาครัฐจะใช้หลักการ 8 ประการ (8 Guiding Principles) เป็นพื้นฐานในการออกแบบและพัฒนาบริการภาครัฐทั้งระบบ โดยแบ่งลูกค้าเป็น 3 กลุ่ม คือ ประชาชน ภาคธุรกิจ และนักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการที่ต่างกััน

แผนภาพที่ 2-6 การปรับปรุงบริการภาครัฐโดยใช้หลักการ 8 ประการ (8 Guiding Principles)

ที่มา : การพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล, ออนไลน์, 2560

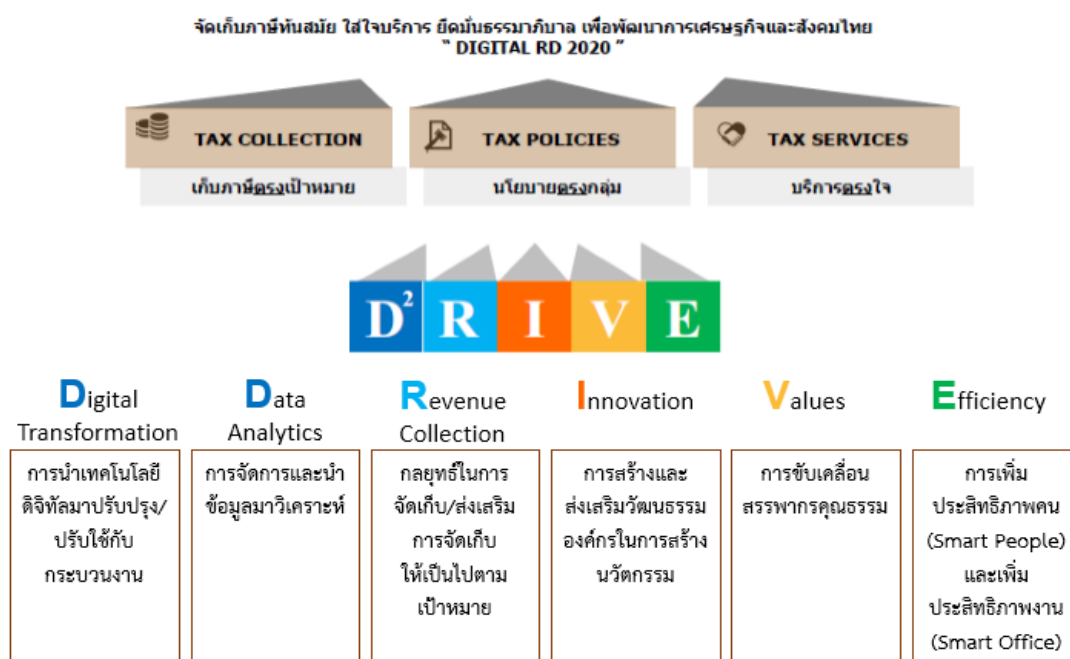
จากการเสวนาพิเศษเรื่อง “ขับเคลื่อนบริการภาครัฐด้วย EEC – OSS” เพื่อแจกแจงถึงทิศทางของการบริการภาครัฐในยุคใหม่ที่ทันสมัยด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ผสานการติดต่อธุรกิจกับทางหน่วยงานราชการต่าง ๆ เข้าไว้แบบเบ็ดเสร็จ เป็นหนึ่งเดียว (Biz Portal) เพื่อการให้บริการอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความยุ่งยากต่าง ๆ อันเป็นอุปสรรคที่จะลดทอนความสนใจของ นักลงทุนในการที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย อารีย์พันธ์ เจริญสุข (2563) กล่าวว่า “ปัจจุบันหลายหน่วยงานราชการของไทยได้เริ่มพัฒนาระบบการให้บริการภาครัฐผ่านช่องทางดิจิทัล (Digital Government) และการจัดทำระบบข้อมูล หรือ Big Data เพื่อใช้ในการวางแผนการบริการของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ ยกตัวอย่างเช่น ระบบ Citizen Info ที่เป็นแอปพลิเคชันหาข้อมูลการบริการของภาครัฐ ระบบการยืนยันตัวตน National ID ที่จะช่วยประหยัดระยะเวลาการติดต่อกับทางราชการ การไม่ใช้สำเนาเอกสาร หรือ No Copy และระบบ E-Document ที่เป็นระบบการทำให้ข้อมูลที่เป็นกระดาษของหน่วยงานต่าง ๆ ไหลเวียนเข้าหากันโดยอัตโนมัติ ซึ่งขณะนี้ก็มีหน่วยงานพันธมิตรในระบบ Biz Portal เช่น กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมวิชาการเกษตร นำร่องให้บริการอยู่ราว 50 บริการ อาทิ ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (E-Certificate), ระบบ E-Tax, ใบรับรองแพทย์, ใบมอบอำนาจอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น นอกจากนี้ กพร. ยังร่วมกับ DGA พัฒนาต่อยอดระบบ Biz Portal เพื่อให้สามารถนำ 300 ใบอนุญาตในโครงการใหญ่ ๆ มาอยู่ในระบบดิจิทัล เพื่อยกระดับความสามารถการแข่งขันของประเทศ หลังพบว่าในการจัดอันดับความง่ายในการประกอบธุรกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกนั้น หากสามารถให้บริการทางดิจิทัลได้จะนับการติดต่อราชการเป็น 0.5 วัน แต่หากยังเดินมาจะนับเป็น 1 วัน ทำให้รัฐบาลพยายามแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคหลาย

ฉบับกระท้งได้รับการจัดอันดับเพิ่มขึ้นมา 20 อันดับ แต่ก็ยังต้องพัฒนาระบบการให้บริการที่เป็นดิจิทัลให้ได้ จึงเป็นเหตุผลที่พยายามผลักดันการบริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล และต้องทำให้ผู้ประกอบการรับรู้ได้ว่าสะดวกขึ้นจริง”

กลยุทธ์ D²RIVE ของกรมสรรพากร

กรมสรรพากรได้ดำเนินการสนับสนุนตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบาย Thailand 4.0 แผนยุทธศาสตร์ National e-Payment และแนวคิด e-Service ของภาครัฐ ภายใต้ความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และความต้องการที่หลากหลายของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีให้ทันสมัย รวดเร็ว และเป็นธรรมชาติด้วยการเชื่อมโยงฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของผู้เสียภาษีผ่านระบบดิจิทัล และมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการแบบดิจิทัล โดยพัฒนาระบบการให้บริการทางภาษีที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้รับบริการทุกกลุ่ม อำนวยความสะดวก ลดความยุ่งยาก และลดต้นทุนให้กับผู้เสียภาษีและผู้ประกอบการ โดยกำหนดเป้าหมายการดำเนินการที่สำคัญคือ เก็บภาษีตรงเป้าหมาย นโยบายตรงกลุ่ม และบริการตรงใจ ภายใต้การขับเคลื่อนด้วยกลยุทธ์ D²RIVE ของกรมสรรพากร ประกอบด้วย

แผนภาพที่ 2-7 กลยุทธ์ D²RIVE ของกรมสรรพากร

ที่มา : กรมสรรพากร, 2562

D - Digital Transformation คือ การปรับเปลี่ยนกระบวนการเพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม โดยมีแผนการจัดทำสถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture : EA) เพื่อปรับปรุงระบบทั้งหมดของกรมสรรพากรให้พร้อมรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เสียภาษี ผู้ประกอบการ และกระบวนการทางธุรกิจ โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงบริการของกรมสรรพากรที่ยึดผู้เสียภาษีเป็นศูนย์กลาง และสอดคล้องกับพลวัตของเทคโนโลยี (Taxpayer - Centric Solutions) โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ และการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อบูรณาการฐานข้อมูลร่วมกัน เช่น การพัฒนาระบบการบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Donation) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริจาคสามารถใช้สิทธิลดหย่อนภาษีได้โดยไม่ต้องนำหลักฐานการบริจาคมาแสดงกับกรมสรรพากร การเชื่อมโยงข้อมูลค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กับหน่วยงานเจ้าของข้อมูลผ่านระบบ Open API เพื่อลดภาระในการจัดเก็บและนำส่งเอกสารของผู้เสียภาษี การจัดทำระบบการเสียอากรแสตมป์สำหรับตราสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Stamp) การพัฒนาระบบการออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt) ซึ่งจะสร้างความสะดวกและลดต้นทุนในการดำเนินการให้กับผู้ประกอบการ เป็นต้น

D - Data Analytics คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) โดยมีแผนงานการเชื่อมโยงข้อมูล (Data Integration) ในการนำข้อมูลทั้งภายในและภายนอกมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อให้การออกนโยบายภาษีตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และการแยกผู้เสียภาษีกลุ่มดีและกลุ่มไม่ดี ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการกับผู้เสียภาษีและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของกรมสรรพากร

R - Revenue Collection คือ การเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และเป็นธรรมโดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้ได้ตามประมาณการผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสำรวจผู้เสียภาษีรายใหม่ เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้กับผู้เสียภาษีที่อยู่ในระบบการตรวจสอบ การเร่งรัดหนี้ รวมทั้งการพัฒนากระบวนการกฎหมาย งานอุทธรณ์ภาษี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของกรมสรรพากร

I - Innovation คือ การสร้างนวัตกรรม เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยจัดทำโครงการ RD Sandbox เพื่อรองรับการนำนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ได้จากการทำ Design Thinking และการประกวด Hackathon มาทดสอบในสภาพแวดล้อมจริง

V - Values คือ การพัฒนากรมสรรพากรให้เป็นองค์กรคุณธรรม สร้างอัตลักษณ์ HAS และขับเคลื่อนคุณธรรมของกรมสรรพากรไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย 1. ซื่อสัตย์ (Honesty) 2. รับผิดชอบ (Accountability) และ 3. มอบใจบริการ (Service Mind)

E- Efficiency คือ การยกระดับประสิทธิภาพของคนและงาน โดยเร่งผลักดันการเพิ่มประสิทธิภาพ ด้วยการสร้างคนเก่ง คนดี และมีความสุข รวมทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการปรับปรุงระบบงานด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

การจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และเป็นไปตามกลยุทธ์ D²RIVE ของกรมสรรพากร ในด้าน Digital Transformation เพื่อยกระดับการให้บริการแก่ผู้ประกอบการ

พงศ์เทพ หนูแก้ว (2561 : 5-9) ได้กล่าวถึงที่มาและหลักการของใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า ใบกำกับภาษี (Tax Invoice) เป็นเอกสารสำคัญในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องจัดทำใบกำกับภาษีและสำเนาใบกำกับภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกครั้ง และต้องจัดทำในทันทีที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (Tax Point) เกิดขึ้น พร้อมทั้งต้องส่งมอบใบกำกับภาษีนั้นให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ส่วนสำเนาใบกำกับภาษีให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนเก็บรักษาไว้

ในอดีตการจัดทำและส่งมอบใบกำกับภาษี รวมถึงเอกสารอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด จะอยู่ในรูปแบบของกระดาษ ต่อมาเมื่อเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและเข้าถึงได้ง่าย ภาครัฐและภาคเอกชนจึงต้องปรับปรุงกระบวนการทำงานมาเป็นอิเล็กทรอนิกส์ โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ เอกสารกระดาษแบบดั้งเดิมจึงถูกแทนที่ด้วยเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการจัดทำ ส่งมอบ และจัดเก็บ และในปี 2544 มีการออกพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 เพื่อส่งเสริมการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้นำเชื่อถือและรับรองสถานะของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลทางกฎหมาย

ในปี 2545 เพื่อให้การปฏิบัติตามประมวลรัษฎากรมีความสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กรมสรรพากรได้ออกคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.121/2545 เรื่อง การจัดทำและการจัดเก็บเอกสารหลักฐานตามประมวลรัษฎากรที่มีข้อความอยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนสามารถจัดเก็บเอกสารประเภทใบกำกับภาษีและใบเสร็จรับเงินในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การส่งมอบเอกสารหลักฐานกรมสรรพากรยังคงกำหนดให้ส่งมอบให้แก่ผู้รับในรูปแบบกระดาษ

เมื่อบริบททางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดและเข้ามามีบทบาทต่อกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้เกิดโมเดลธุรกิจใหม่โดยปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่ดิจิทัล ภาคธุรกิจมีการดำเนินกิจกรรมผ่านอิเล็กทรอนิกส์ เกิดการซื้อขายในรูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Commerce ซึ่งส่งผลให้รูปแบบการออกเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในการซื้อขายมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย (ศุฐา วรณกุล และ กุลชญา แว่นแก้ว, 2560)

กรมสรรพากรมีนโยบายสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดทำและจัดส่งเอกสารโดยใช้เทคโนโลยีทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การจัดทำและนำส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์มีความปลอดภัย จึงได้ออกระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการจัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2555 (คณะทำงานพัฒนาระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ

กรมสรรพากร, 2558) เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำข้อมูลให้อยู่ในรูปของอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้ประกอบการสามารถจัดทำและส่งมอบใบกำกับภาษีและใบเสร็จรับเงินในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างกันได้ และสามารถนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีให้แก่กรมสรรพากรในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จึ้นนับเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่มีการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างครบทั้งวงจรการค้าและถูกต้องตามกฎหมาย

และในปี 2558 รัฐบาลได้ริเริ่มผลักดันแนวคิดระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเพื่อให้มีระบบรองรับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) ซึ่งกำหนดให้มีการดำเนินโครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้กรมสรรพากรพัฒนาระบบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รองรับการค้าแบบไร้พรมแดน อีกทั้งช่วยลดขั้นตอนและลดต้นทุนของผู้ประกอบการในการจัดทำใบกำกับภาษี แบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax Invoice by Email เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเลือกใช้ระบบงานตามความเหมาะสมของลักษณะและปริมาณธุรกรรมของตน ซึ่งได้เปิดให้บริการตั้งแต่ปี 2560 และได้มีการประกาศใช้ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการจัดทำ ส่งมอบและเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2560 โดยปรับปรุงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนสามารถใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ได้สะดวกกว่าเดิม และลดภาระในการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบกระดาษ

ปัจจุบันกรมสรรพากรได้ออกประกาศอธิบดีกรมสรรพากร (ฉบับที่ 15) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้แทนระเบียบกรมสรรพากร ว่าด้วยการจัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2560 โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ.2562 เป็นต้นไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าภาครัฐจะมีการผลักดันให้ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ แต่จำนวนผู้ประกอบการที่ใช้ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax Invoice by Email ยังมีจำนวนไม่มาก สาเหตุประการหนึ่งอาจเกิดจากมีปัญหาและอุปสรรคในด้านระบบงานและด้านผู้ประกอบการ ซึ่งพงศ์เทพ หนูแก้ว (2561 : 5-9) ได้กล่าวไว้ด้วยว่า ในมุมมองของผู้ประกอบการ การเปลี่ยนแปลงมาใช้ระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ต้องใช้บุคลากรและงบประมาณในการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งไม่ได้มีกฎหมายใดบังคับ ผู้ประกอบการจึงยังไม่เห็นประโยชน์และไม่มีแรงจูงใจในการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พงศ์เทพ หนูแก้ว (2561) ได้ศึกษาแนวทางการปรับปรุงโครงการใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ National e-Payment ของประเทศไทย โดยศึกษาถึงหลักการ มาตรการจูงใจทางภาษี และปัญหาของโครงการใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับหลักการและมาตรการทางภาษีของสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า

1. โครงการใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ National e-Payment ของประเทศไทย มีปัญหา 3 ประการ ซึ่งเป็นอุปสรรคที่ทำให้ผู้ประกอบการไม่เข้าร่วมโครงการ หรือชะลอการเข้าร่วมโครงการ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง สิทธิประโยชน์ทางภาษีไม่จูงใจผู้ประกอบการให้เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากผู้ประกอบการต้องรับภาระค่าใช้จ่าย เพื่อการลงทุนหรือใช้บริการระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ แม้ว่าจะมีมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้หักรายจ่ายได้ 2 เท่าของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเพื่อลงทุนในระบบการจัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ แต่ด้วยกำหนดระยะเวลาการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในช่วงเวลาที่จำกัด ทำให้ผู้ประกอบการไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการบุคคลธรรมดาจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีแต่อย่างใด

ประการที่สอง ผู้ประกอบการมีภาระจัดทำรายงานเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเป็นข้อมูลเดียวกับที่นำส่งกรมสรรพากรทางอิเล็กทรอนิกส์ไปแล้ว จึงเป็นข้อมูลที่ซ้ำซ้อนและเพิ่มภาระให้ผู้ประกอบการ

ประการที่สาม ผู้ประกอบการมีภาระจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ในขณะที่กรมสรรพากรจัดเก็บข้อมูลเอกสารดังกล่าวอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์อยู่แล้ว จึงเป็นการจัดเก็บที่ซ้ำซ้อนและเพิ่มต้นทุนการจัดเก็บ

2. เมื่อเปรียบเทียบสิทธิประโยชน์ของประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี พบว่า สาธารณรัฐเกาหลีมีมาตรการจูงใจทางภาษีให้กับผู้ประกอบการที่ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การให้เครดิตภาษีมูลค่าเพิ่มตามจำนวนเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำ การไม่ต้องนำส่งรายงานภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่นำส่งกรมสรรพากรแล้ว และการไม่ต้องเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ส่งข้อมูลให้กรมสรรพากรแล้ว

3. ข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงมาตรการจูงใจทางภาษีของประเทศไทย ควรนำแนวคิดของสาธารณรัฐเกาหลีมาประยุกต์ใช้ โดยการให้เครดิตภาษีมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ประกอบการทุกประเภทอย่างเท่าเทียมกันในระยะเวลานานขึ้น อีกทั้งควรลดภาระการจัดทำรายงานเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม และการจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ประกอบการเห็นข้อดีเปรียบของการจัดทำเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ดีกว่ารูปแบบกระดาษอย่างชัดเจน ทำให้มีแรงจูงใจในการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น สำหรับภาครัฐจะได้ประโยชน์จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศ

นอกจากนี้ ควรมีมาตรการอื่น ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ 1. การไม่ตรวจสอบภาษีอากรย้อนหลังสำหรับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ และ 2. จัดโครงการจูงใจรางวัลจากใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้การใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และกระตุ้นให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

ศรุต วรคุณกุล และ กุลชญา แวนแก้ว (2560) ได้ศึกษาวัฒนธรรมกับการประยุกต์ใช้ e-Tax Invoice ในประเทศไทย : กรณีศึกษาบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยทำการสำรวจและเปรียบเทียบการยอมรับและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี e-Tax Invoice ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทยและประเทศไต้หวัน เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ e-Tax Invoice และนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผน สร้างแรงจูงใจให้กิจการยอมรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยผลักดันนโยบาย National e-Payment ของประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้ประกอบการของประเทศไทยและประเทศไต้หวัน ยอมรับการใช้ระบบ e-Tax Invoice คือ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระบบ ซึ่งถ้าระบบมีความเสี่ยงต่ำหรือกิจการไม่มีความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ระบบ จะทำให้ยอมรับการใช้ได้ง่ายและไม่มีความกังวลถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นการจูงใจให้กิจการตอบรับกับการนำเอาระบบ e-Tax Invoice เข้ามาใช้ในการประกอบธุรกิจ ส่วนปัจจัยด้านความคาดหวังในประสิทธิภาพ สภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน และการตระหนักถึงความปลอดภัยในระบบ ไม่มีผลกระทบต่อการใช้ระบบ e-Tax Invoice ทั้งในประเทศไทยและประเทศไต้หวัน

นอกจากนี้ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เด่นชัดระหว่างประเทศไทยและประเทศไต้หวัน คือ การให้ความสำคัญกับผลลัพธ์หรือเป้าหมายในระยะยาวมากกว่าผลลัพธ์ในระยะสั้น โดยประเทศไต้หวันจะให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ในระยะยาวที่สูงกว่าประเทศไทยซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ระบบ e-Tax Invoice เนื่องจากกิจการที่ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ในระยะยาวสูง จะพยายามเปลี่ยนแปลงหรือเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความต้องการที่จะปรับตัวเพื่อให้พร้อมสำหรับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว

อัญชญา เหมวงศ์กุล และ บุชบา ครอบครอง (2561) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง เพื่อใช้เป็นแนวทางให้หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กรมสรรพากร ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบภาษี และเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ โดยทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ E-Tax Invoice/E-Receipt ระบบ E-Withholding Tax และ ระบบ E-Filing/E-Payment ซึ่งเมื่อพิจารณาเฉพาะผลการศึกษาที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในระบบ E-Tax Invoice/E-Receipt พบว่า ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ E-Tax Invoice/E-Receipt มากที่สุด ประกอบด้วย

1. ระบบ E-Tax Invoice/E-Receipt เป็นการจัดทำและจัดเก็บใบกำกับภาษีในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
2. ระบบ E-Tax Invoice/E-Receipt ช่วยประหยัดเวลาและประหยัดค่าใช้จ่ายในการส่งเอกสาร

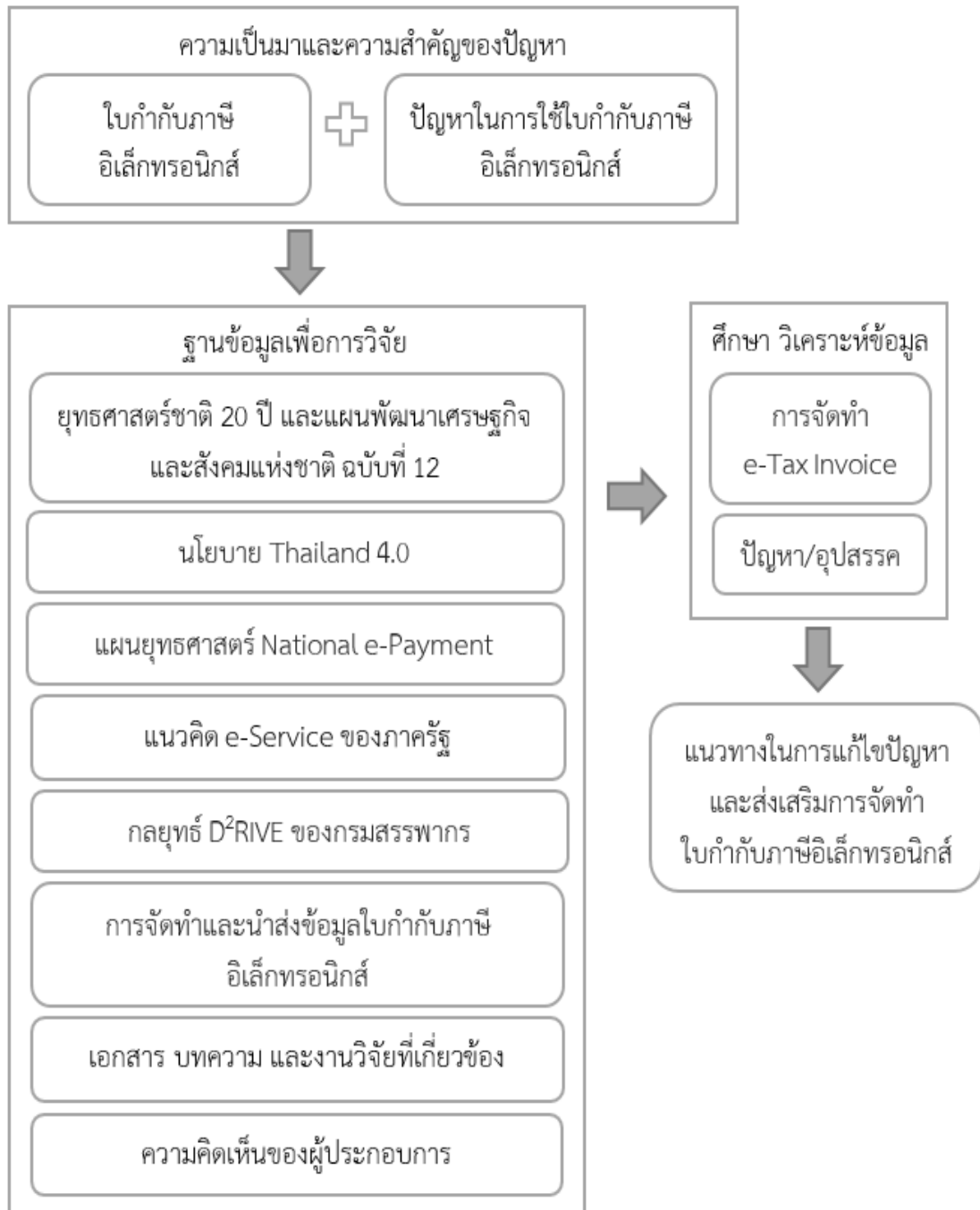
ปัญญา ตั้งศักดิ์สุพรรณ และ ชฎาพร ฑีฆาอุตมากร (2562) ได้ศึกษาความพร้อมในการจัดทำใบกำกับภาษีและใบรับอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยทำการศึกษาภาพรวมของระบบการจัดทำ จัดเก็บและส่งข้อมูลใบกำกับภาษีและใบรับอิเล็กทรอนิกส์ และศึกษาความพร้อมในการจัดทำใบกำกับภาษีและใบรับอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าใจการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความพร้อมในการจัดทำ จัดเก็บและส่งใบกำกับภาษีและใบรับอิเล็กทรอนิกส์ในระดับมากและมากที่สุด ประกอบด้วย

1. ความพร้อมในระบบการจัดทำ โดยมีความพร้อมในการพิจารณารูปแบบการจัดทำ ให้เหมาะสมกับกิจการของตน และมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. ความพร้อมในระบบการนำส่ง โดยมีความพร้อมในระบบคอมพิวเตอร์ของกิจการที่จะดำเนินการได้ ทราบช่องทางการนำส่ง และพิจารณาช่องทางการนำส่งกับขนาดของกิจการ
3. ความพร้อมในระบบการจัดเก็บ โดยข้อมูลสามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้ และทราบข้อปฏิบัติในการเก็บรักษา

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำใบกำกับภาษีและใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเห็นที่ระดับประโยชน์มากที่สุด ประกอบด้วย

1. ประโยชน์ด้านองค์การ คือ ช่วยลดความซับซ้อนในการทำงาน ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และพื้นที่ในการจัดเก็บ ช่วยให้เกิดความสะดวกในการหาข้อมูลและสามารถนำข้อมูลมาประมวลผลได้ทันทีที่ต้องการใช้งาน
2. ประโยชน์ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ ช่วยลดการใช้กระดาษ ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของภาครัฐ และช่วยส่งเสริมและสนับสนุนนโยบาย Thailand 4.0

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ประเทศไทยเข้าสู่ Thailand 4.0 เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชน รูปแบบการประกอบธุรกิจ และการทำธุรกรรมต่าง ๆ ที่มีการปรับเปลี่ยนไปอยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ทุกภาคส่วนจึงต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ

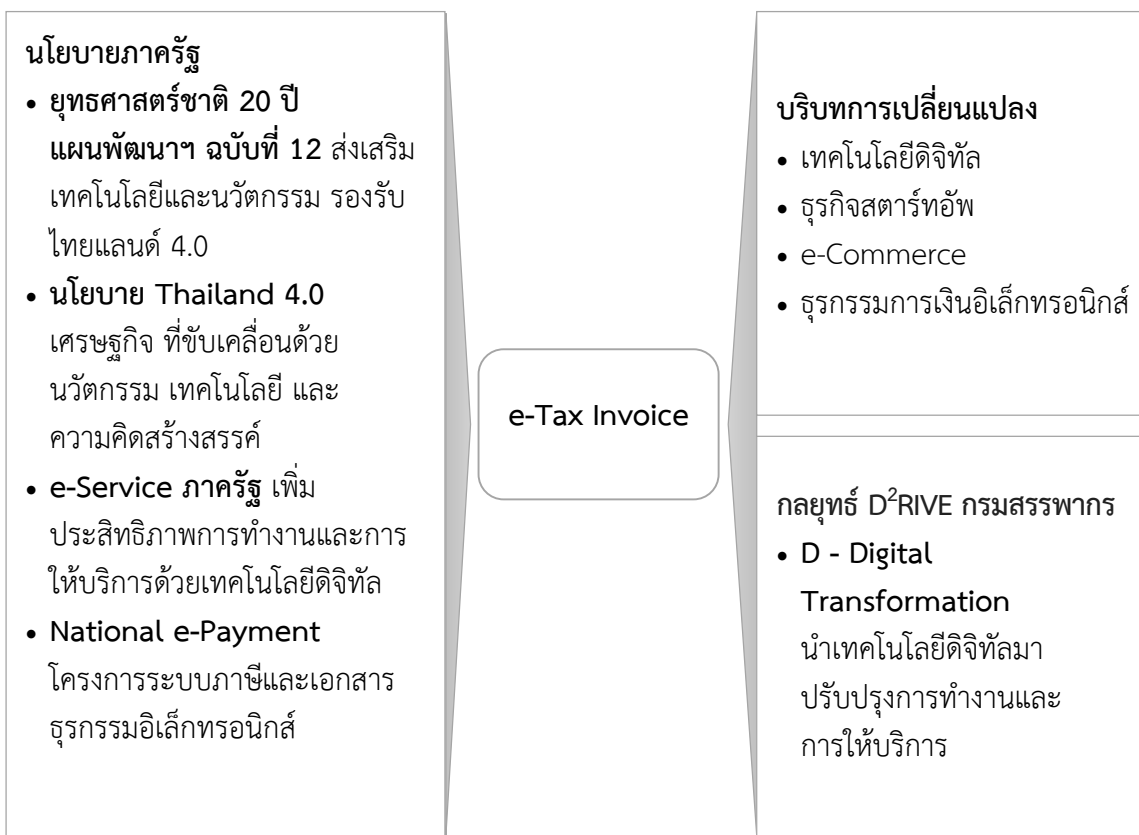
รัฐบาลได้กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาประเทศ ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบาย Thailand 4.0 และแนวคิด e-Service ของภาครัฐ ที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และยกระดับการให้บริการแก่ภาคประชาชนและภาคธุรกิจ เพื่อให้การดำเนินงานของทุกภาคส่วนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การจัดทำและนำเสนอข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นนโยบายหนึ่งที่รัฐบาลให้การสนับสนุน ภายใต้โครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ตามแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment เพื่อรองรับการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจร สนับสนุนการทำธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ที่ปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้รูปแบบการออกเอกสารหลักฐานในการซื้อขายสินค้ามีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่จะช่วยลดขั้นตอน เพิ่มช่องทางในการจัดทำและนำเสนอ ส่งผลให้ภาระในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มลดลง

กรมสรรพากรได้กำหนดกลยุทธ์ D²RIVE ด้าน Digital Transformation ซึ่งเป็นการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียภาษีและผู้ประกอบการ โดยได้พัฒนาระบบการจัดทำและนำเสนอข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการออกใบกำกับภาษีในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ลดขั้นตอน และลดต้นทุนให้กับผู้ประกอบการ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ยังมีปัญหาและอุปสรรคบางประการในด้านระบบงานและความพร้อมของผู้ประกอบการ ส่งผลให้จำนวนผู้ประกอบการที่ใช้ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax Invoice by Email ยังมีจำนวนไม่มากนัก ดังนั้น การทราบถึงปัญหาอุปสรรคเพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการเห็นถึงประโยชน์และมีความต้องการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคธุรกิจแล้ว ยังช่วยผลักดันนโยบายระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อรองรับการเข้าสู่ Thailand 4.0

แผนภาพที่ 2-8 สรุปแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

บทที่ 3

การจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษายุทธศาสตร์และนโยบายระดับชาติในยุค Thailand 4.0 พบว่า มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพื่อยกระดับการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐและการประกอบธุรกิจของภาคธุรกิจและภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นนโยบายที่ภาครัฐให้การสนับสนุนเพื่อรองรับการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ตามโครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอน ลดต้นทุนในการจัดทำใบกำกับภาษี อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ยังมีปัญหาและอุปสรรคบางประการ ส่งผลให้จำนวนผู้ประกอบการที่ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ยังมีจำนวนไม่มาก ดังนั้นเพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปอย่างเหมาะสม ในบทนี้จะทำการศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมของการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพรวมของการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

กรมสรรพากรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ปี 2555 เพื่อสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาคเอกชน และเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของภาครัฐ และได้จัดทำระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax invoice & e-Receipt) ตามโครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ National e-Payment โดยมีวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์คือ

วัตถุประสงค์ของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

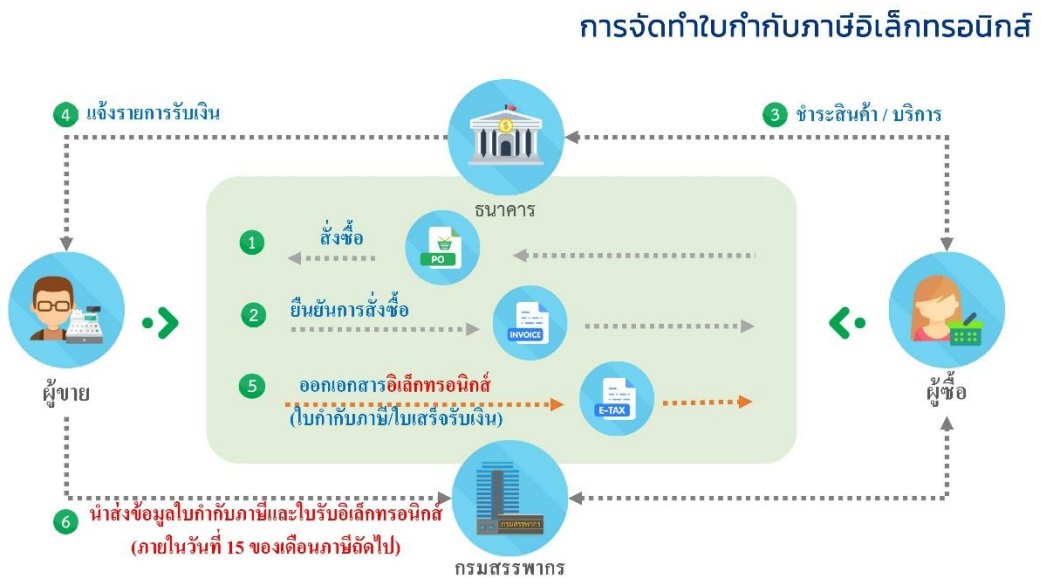
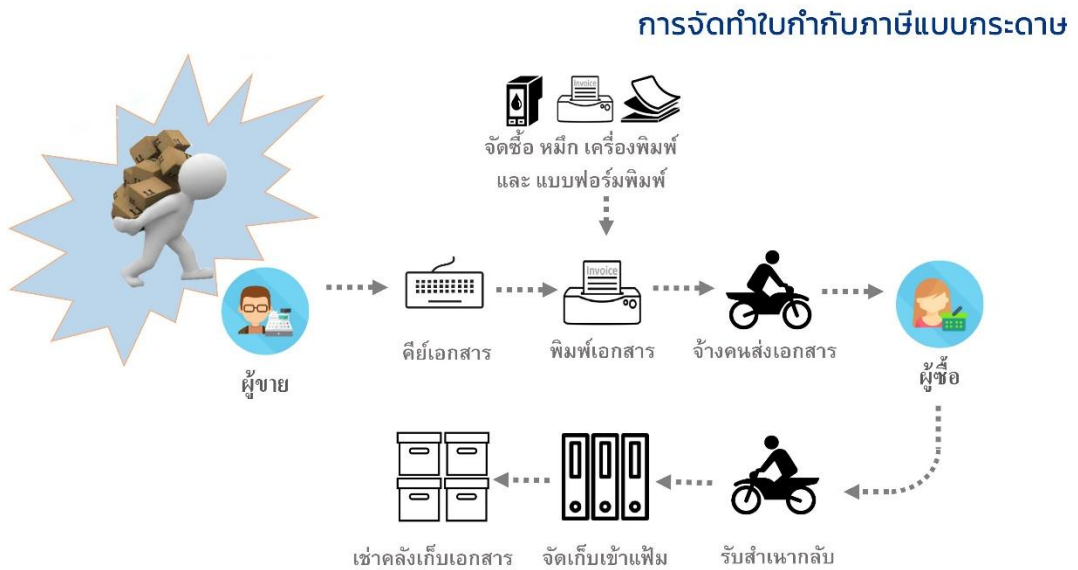
1. ส่งเสริมและสนับสนุนนโยบาย Thailand 4.0 และ National e-Payment
2. รองรับการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจร
3. ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายและการบริหารจัดการของภาครัฐและภาคเอกชน
4. ลดการใช้เอกสารในรูปแบบกระดาษ ช่วยลดภาวะโลกร้อน
5. เพิ่มความมั่นใจ ปลอดภัยตามมาตรฐานสากล

ประโยชน์ของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

1. ลดความซ้ำซ้อนและลดปัญหาการจัดการเอกสารที่อยู่ในรูปของกระดาษ
2. ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการจัดส่งเอกสาร

3. สามารถนำข้อมูลไปใช้ประมวลผลต่อในระบบสารสนเทศภายในองค์กรได้ทันที
4. เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
5. มีความน่าเชื่อถือและมีผลผูกพันทางกฎหมายของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

แผนภาพที่ 3-1 เปรียบเทียบการจัดทำใบกำกับภาษีแบบกระดาษและใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

ที่มา : กรมสรรพากร, 2561

จากแผนภาพที่ 3-1 การจัดทำใบกำกับภาษีในรูปแบบเดิมหรือแบบกระดาษ ผู้ประกอบการจะมีต้นทุนในการออกใบกำกับภาษี เช่น ค่าพิมพ์เอกสาร ค่าจัดส่ง ค่าจัดเก็บเอกสาร เป็นต้น และยังเสียเวลา เกิดความยุ่งยากในการค้นหาเอกสารและรวบรวมเอกสารเพื่อทำรายงาน ภาษีขาย หรือการจัดส่งเอกสารผิดพลาด เอกสารเสียหาย เป็นต้น แต่หากผู้ประกอบการจัดทำ ใบกำกับภาษีผ่านระบบจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ที่กระบวนการต่าง ๆ อยู่ในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ จะช่วยลดต้นทุนและปัญหาเหล่านี้ได้ นั่นคือ จะช่วยประหยัดคน ประหยัดเวลา อำนวยความสะดวกในการจัดทำรายงานต่าง ๆ และเพิ่มความมั่นใจในการทำธุรกรรมระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายหรือผู้ให้บริการ (คลาวด์ เอชเอ็ม, ออนไลน์, 2562)

การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ประกอบการสามารถเลือกจัดทำได้ 2 วิธี คือ

1. การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ด้วยระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt หรือ
2. การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ที่ประทับรับรองเวลา (Time Stamp) ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email

ตารางที่ 3-1 วิธีการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

วิธีที่ 1 ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt	วิธีที่ 2 ระบบ e-Tax Invoice by Email
ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือผู้มีหน้าที่ออกใบรับ (ไม่จำกัดรายได้) จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ที่ต้องมีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ส่งมอบให้ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ และมีหน้าที่นำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากร	ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่มีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี จัดทำเอกสารใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ส่งอีเมลถึงผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการพร้อมสำเนา CC ไปยังระบบกลาง เพื่อการประทับรับรองเวลา (Time Stamp) ซึ่งระบบจะนำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากรโดยอัตโนมัติ

หมายเหตุ : ผู้ประกอบการสามารถเลือกใช้งานผ่านระบบใดระบบหนึ่งเท่านั้น

ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt

1. ภาพรวมของระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt

ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt เป็นระบบบริการที่กรมสรรพากรพัฒนาขึ้น เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถจัดทำใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ และใบเสร็จรับเงินในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ส่งมอบให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีที่ตกลงกัน ซึ่งต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องนำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากรผ่านช่องทางที่กำหนดภายในวันที่ 15 ของเดือนภาษีถัดไป

แผนภาพที่ 3-2 ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt

ที่มา : กรมสรรพากร, 2562

2. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิจัดทำและนำส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt

ผู้ประกอบการที่มีสิทธิจัดทำและนำส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

2.1 ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 77/1(6) แห่งประมวลรัษฎากร หรือมีหน้าที่ออกใบรับตามมาตรา 105 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร

2.2 มีใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Certificate) ที่อยู่ภายใต้การรับรองของผู้ให้บริการออกใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (NRCA) และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA)

2.3 มีระบบการควบคุมภายในที่ดี และสามารถพิสูจน์ได้ว่าใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำและนำส่งให้แก่ผู้รับมีความถูกต้องครบถ้วนโดยใช้วิธีการที่เชื่อถือได้

2.4 ต้องไม่เป็นผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบ e-Tax Invoice by Email

3. ขั้นตอนการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt

การจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ มีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

แผนภาพที่ 3-3 ขั้นตอนการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt

ที่มา : กรมสรรพากร, 2562

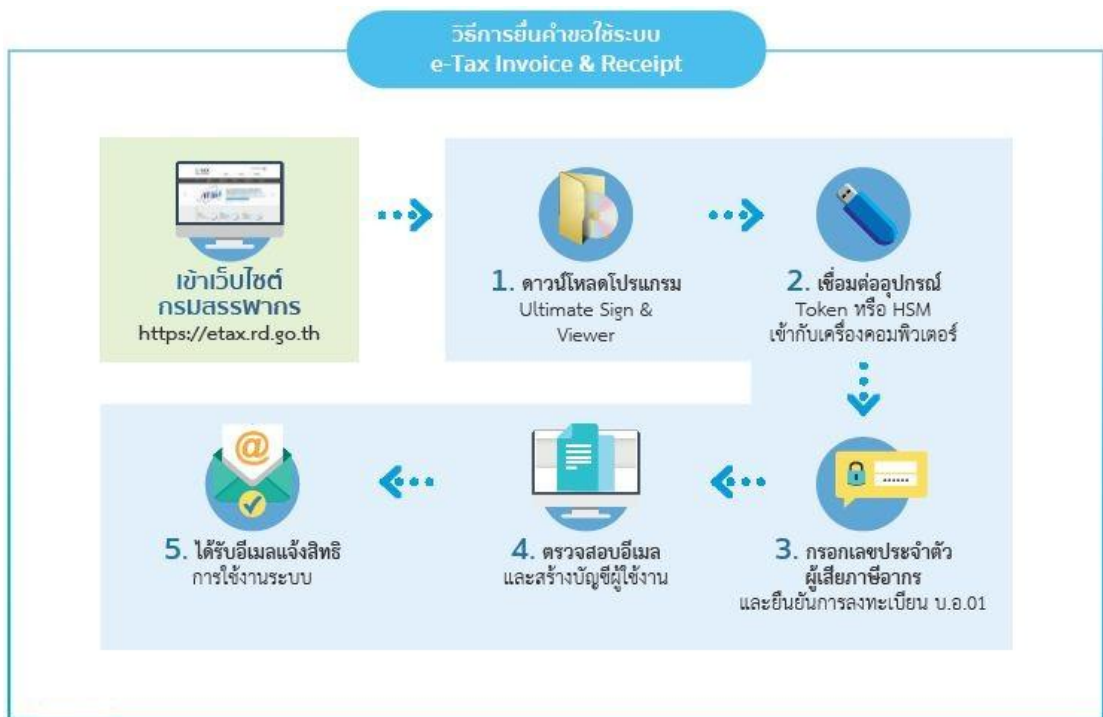
3.1 ผู้ประกอบการจัดทำใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์จากผู้ให้บริการออกใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (Certification Authority - CA) ที่มีความน่าเชื่อถือ ภายใต้การรับรองของผู้ให้บริการออกใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (Thailand National Root Certification Authority หรือ Thailand NRCA) ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Certificate) ถือเป็นการยืนยันตัวตน และรับรองความถูกต้องของข้อมูลสำหรับใช้เป็นลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ที่มีความมั่นคงปลอดภัย และเป็นมาตรฐานสากลให้กับภาคธุรกิจ และบุคคลที่มีความสนใจในการทำธุรกรรมออนไลน์ หรือ Confirm Order ต่าง ๆ เนื่องจกลายมือชื่อดิจิทัลเป็นเหมือนการยืนยันตัวบุคคล เมื่อมีการลงลายมือชื่อดิจิทัลที่เอกสารแล้วจะถือว่าเอกสารนั้นถูกส่งมาจากบุคคลนั้นจริง ๆ โดยผู้รับเอกสารสามารถตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่อดิจิทัลได้ และสามารถตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของเอกสารได้ว่าการแก้ไขเอกสารหลังจากที่ได้มีการลงลายมือชื่อดิจิทัลไปแล้วหรือไม่ นอกจากนี้ เมื่อมีการลงลายมือชื่อดิจิทัลแล้วจะไม่สามารถปฏิเสธความรับผิดชอบในการทำธุรกรรมซึ่งเป็นไปตาม

พ.ร.บ. ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 โดยปัจจุบันองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความปลอดภัยและน่าเชื่อถือผ่านการลงลายมือชื่อดิจิทัลกันมากขึ้น เช่น ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice and e-Receipt) และเอกสาร PO online เป็นต้น (อินเทอร์เน็ตประเทศไทย, 2562) ปัจจุบันมีผู้ให้บริการออกใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย จำนวน 2 ราย ได้แก่ บริษัท ไทยดิจิทัลไอที จำกัด และบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

3.2 ลงทะเบียนผ่านโปรแกรมลงทะเบียนและตรวจสอบลายมือชื่อดิจิทัล (Ultimate Sign & Viewer) ผู้ประกอบการต้องลงทะเบียนหรือยื่นคำขอเพื่อมีบัญชีผู้ใช้งาน (User name) และรหัสผ่าน (Password) ในการเข้าสู่ระบบบริการ โดยสามารถดาวน์โหลดโปรแกรมลงทะเบียนและตรวจสอบลายมือชื่อดิจิทัลผ่านเว็บไซต์ของกรมสรรพากร และทำการลงทะเบียนหรือยื่นคำขอจัดทำส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (แบบ บ.อ.01) และยืนยันตัวตนด้วยใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ผ่านโปรแกรมโดยไม่ต้องยื่นเอกสารประกอบการพิจารณากับกรมสรรพากร ซึ่งผู้ประกอบการสามารถตรวจสอบรายชื่อผู้ที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำ ส่งมอบและเก็บรักษาใบกำกับอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์ <https://etax.rd.go.th> ปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับอิเล็กทรอนิกส์ และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt จำนวนทั้งสิ้น 559 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2563)

แผนภาพที่ 3-4 วิธีการยื่นคำขอใช้ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt

ที่มา : กรมสรรพากร, 2562

3.3 จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ PDF, PDF/A-3, XML หรืออื่น ๆ ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัล ส่งมอบแก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีที่ตกลงกันและสอดคล้องกับ พ.ร.บ.ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 เช่น ส่งทางอีเมล เป็นต้น กรณีผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการร้องขอใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบกระดาษ สามารถจัดพิมพ์และส่งมอบเอกสารกระดาษ โดยมีข้อความว่า “เอกสารนี้ได้จัดทำและส่งข้อมูลให้แก่กรมสรรพากรด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์” โดยเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นต้นฉบับ และผู้ประกอบการต้องจัดเก็บข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ตามระยะเวลา 5-7 ปี

3.4 จัดทำข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ XML File ตามข้อเสนอแนะมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จำเป็นต่อธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ชมธอ.3-2560) และลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) นำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากรเป็นรายเดือนภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป ดังนี้

3.4.1 ประเภทเอกสารที่ต้องจัดทำและนำส่งเป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ มี 4 ประเภท ได้แก่

3.4.1.1 ใบกำกับภาษี (เต็มรูป) ตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร

3.4.1.2 ใบเพิ่มหนี้ ตามมาตรา 86/9 แห่งประมวลรัษฎากร

3.4.1.3 ใบลดหนี้ ตามมาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร

3.4.1.4 ใบรับ (ใบเสร็จรับเงิน) ตามมาตรา 105 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร

3.4.2 การนำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากร ผู้ประกอบการสามารถเลือกวิธีการนำส่งตามความเหมาะสมกับสภาพของกิจการ เช่น ปริมาณข้อมูล ขนาดของกิจการ ความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น โดยวิธีการนำส่งข้อมูลมี 3 ช่องทาง ดังนี้

3.4.2.1 Upload XML ผ่านเว็บไซต์ <https://etax.rd.go.th> โดยใช้บัญชีผู้ใช้งาน (Username) และรหัสผ่าน (Password) ที่ได้รับจากการอนุมัติให้จัดทำ ส่งมอบและเก็บรักษาข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งช่องทางนี้เหมาะสำหรับผู้ประกอบการที่มีข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์จำนวนไม่มากและสามารถจัดทำข้อมูลใบกำกับภาษีและใบรับเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และลงลายมือชื่อดิจิทัลได้ด้วยตนเอง

3.4.2.2 Host to Host โดยทำการเชื่อมต่อระบบการรับส่งข้อมูลโดยตรงกับกรมสรรพากรเพื่อนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีปริมาณข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ไม่น้อยกว่า 500,000 ฉบับต่อเดือน และมีความพร้อมในการพัฒนาระบบรับส่งข้อมูลตามมาตรฐาน Electronic Business Extensible Markup Language : ebXML (ชมธอ.14-2560) การนำส่งวิธีนี้ผู้ประกอบการต้องยื่นคำขออนุมัติต่อกรมสรรพากร และทำการทดสอบนำส่งข้อมูลกับกรมสรรพากรก่อนนำส่งข้อมูลจริง

3.4.2.3 Service Provider เป็นทางเลือกสำหรับผู้ประกอบการที่ไม่ต้องการลงทุนหรือพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์หรือซอฟต์แวร์ด้วยตนเอง โดยใช้บริการจาก Service Provider ซึ่งเป็นผู้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ช่วยจัดการข้อมูลและเป็นตัวกลางในการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้กรมสรรพากรแทนผู้ประกอบการ (ผู้ใช้บริการ) ด้วยระบบรับส่งข้อมูลที่เชื่อมต่อกับระบบข้อมูลของกรมสรรพากรที่มีมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัย ทั้งนี้ ผู้ให้บริการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Service Provider) ต้องมีคุณสมบัติตามแนบท้ายประกาศอธิบดีกรมสรรพากร (ฉบับที่ 15) เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์

กรมสรรพากรได้ร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.หรือ ETDA) ผลักดันการนำส่งใบกำกับภาษีและใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt) โดยได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการตรวจรับรองระบบสารสนเทศของผู้ให้บริการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และผู้ให้บริการจัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2562 ซึ่งความร่วมมือดังกล่าว จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ตามแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment โดยกรมสรรพากรเปิดให้มีผู้ให้บริการนำส่งข้อมูล e-Tax Invoice & e-Receipt ที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานด้านความมั่นคงปลอดภัยจาก ETDA เป็นตัวแทนนำส่งข้อมูลมายังกรมสรรพากร ซึ่งจะให้ผู้ประกอบการรายย่อย หรือผู้ประกอบการที่มีข้อจำกัดในการจัดเตรียมระบบนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ มีความเชื่อมั่นในมาตรฐานของตัวแทน และมีทางเลือกในการใช้บริการตัวแทน แทนการพัฒนาแบบด้วยตนเอง สร้างความสะดวกและลดต้นทุนในการดำเนินการได้ (แถลงข่าวกรมสรรพากร, 2562) ปัจจุบันมีผู้ให้บริการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Service Provider) ที่ได้รับการรับรองจาก ETDA จำนวน 6 ราย ได้แก่ 1. บริษัท เน็ตเบย์ จำกัด (มหาชน) 2. บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) 3. บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) 4. บริษัท ศูนย์ประมวลผล จำกัด 5. บริษัท สตรีม ไอ.ที. คอนซัลติ้ง จำกัด และ 6. บริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2563)

3.5 ติดตามและตรวจสอบผลการนำส่งข้อมูลได้ที่ฟังก์ชันระบบตรวจสอบนำส่งข้อมูล (Tracking) หรือเรียกดูรายงานการนำส่งย้อนหลังในรูปแบบไฟล์ Excel ได้

3.6 จัดเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 7 ปี โดยต้องจัดเก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถูกต้องปลอดภัยตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

3.6.1 เก็บรักษาข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ โดยสามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง

3.6.2 เก็บรักษาข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นอยู่ในขณะที่ได้สร้าง ส่ง หรือได้รับข้อมูลนั้น หรืออยู่ในรูปแบบที่สามารถแสดงข้อความที่สร้าง ส่ง หรือได้รับให้ปรากฏอย่างถูกต้องได้

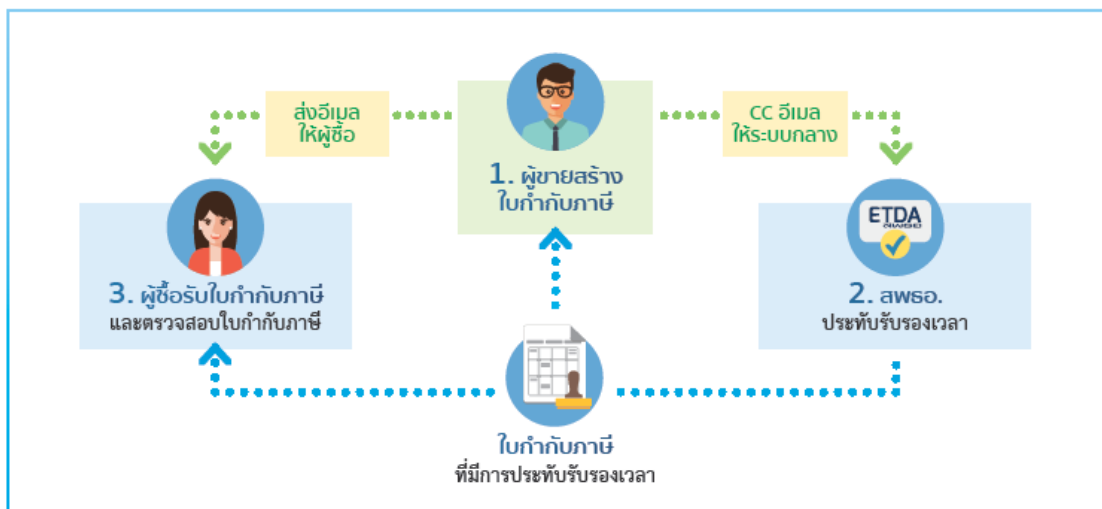
3.6.3 เก็บรักษาข้อความส่วนที่ระบุถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง และปลายทางของใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนวันและเวลาที่ส่งหรือได้รับข้อความดังกล่าว

ระบบ e-Tax Invoice by Email

1. ภาพรวมของระบบ e-Tax Invoice by Email

ระบบ e-Tax Invoice by Email เป็นระบบบริการที่เกิดจากความร่วมมือระหว่าง กรมสรรพากร สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ. หรือ ETDA) และสำนักงาน รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (สรอ.) เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการ ในการพัฒนาไปสู่ระบบการออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบ โดยผู้ประกอบการ จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่มีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี และยังไม่พร้อมเข้าสู่ระบบการจัดทำ ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการลงลายมือชื่อดิจิทัล (ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt) สามารถจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบ e-Tax Invoice by Email โดยจัดทำไฟล์ ใบกำกับภาษีให้อยู่ในรูปของ PDF/A-3 ส่งอีเมลฉบับร่างใบกำกับภาษีถึงผู้ซื้อสินค้า พร้อมสำเนา CC ไปยังระบบกลางเพื่อประทับรับรองเวลา (Time Stamp) และระบบจะส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ที่ประทับรองเวลาแล้วไปยังอีเมลของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการและผู้ขายเพื่อเก็บรักษาไว้ เป็นหลักฐานในการทำธุรกรรม

แผนภาพที่ 3-5 ระบบ e-Tax Invoice by Email

ที่มา : กรมสรรพากร, 2562

2. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิจัดทำและนำส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email

ผู้ประกอบการที่มีสิทธิจัดทำและนำส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

2.1 ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 77/1(6) แห่งประมวลรัษฎากร

2.2 เป็นบุคคลธรรมดาหรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล และมีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี

2.3 ต้องไม่เป็นผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำและนำส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt

2.4 ไม่มีพฤติการณ์หลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร และไม่มีประวัติการออกหรือใช้ใบกำกับภาษีปลอมหรือใบกำกับภาษีที่ออกโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

3. ขั้นตอนการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email

การจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ มีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

3.1 ผู้ประกอบการยื่นคำขออนุมัติจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบ e-Tax Invoice by Email (แบบ ก.อ.01) ผ่านเว็บไซต์ www.rd.go.th ที่หัวข้อ บริการอิเล็กทรอนิกส์ > e-Tax Invoice by Email เพื่อมีบัญชีผู้ใช้งาน (User name) และรหัสผ่าน (Password) ในการเข้าสู่ระบบบริการ ปัจจุบัน มีผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email จำนวนทั้งสิ้น 249 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2563)

แผนภาพที่ 3-6 วิธีการยื่นคำขอใช้ระบบ e-Tax Invoice by Email

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, ออนไลน์, 2563

3.2 ผู้ประกอบการสร้างใบกำกับภาษีโดยจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ 1 ฉบับต่อ 1 ไฟล์ ซึ่งมีสาระสำคัญครบถ้วนตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ในรูปแบบ PDF/A-3

3.3 ผู้ประกอบการ (ผู้ออกใบกำกับภาษี/ผู้ขาย) ใช้อีเมลที่ลงทะเบียนไว้กับกรมสรรพากร ส่งอีเมลฉบับร่างใบกำกับภาษีถึงผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ (ระบุได้ 1 email address) และสำเนา CC ไปยังระบบกลาง e-mail Address : csemail@etax.teda.th เพื่อให้ระบบทำการ

ประทับรับรองเวลา (Time Stamp) และระบบจะส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่ประทับรองเวลาแล้วไปยังอีเมลของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการและผู้ขายเพื่อเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานในการทำธุรกรรม

3.4 ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการได้รับไฟล์ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการประทับรองเวลาจาก ETDA และตรวจสอบความถูกต้องของใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

3.5 จัดเก็บรักษาไฟล์ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และอีเมลที่ได้รับจากระบบไว้ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

3.5.1 เก็บรักษาข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยสามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง

3.5.2 เก็บรักษาข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นอยู่ในขณะที่ได้รับข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์จากระบบ e-Tax Invoice by Email

3.5.3 เก็บรักษาข้อความที่ระบุถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง และปลายทางของใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนวันและเวลาที่ส่งหรือได้รับข้อความดังกล่าว

ความแตกต่างระหว่างระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax Invoice by Email

การจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax Invoice by Email มีความแตกต่างกันสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3-2 ความแตกต่างระหว่างระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax Invoice by Email

	e-Tax Invoice & e-Receipt	e-Tax Invoice by Email
คุณสมบัติ	ผู้ประกอบการจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่จำกัดรายได้	ผู้ประกอบการจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่มีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี
การจัดทำข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์	ใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ ใบรับ (ใบเสร็จรับเงิน)	ใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้
รูปแบบข้อมูล	รูปแบบ PDF, PDF/A-3, XML หรือ อื่น ๆ ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature)	รูปแบบ PDF/A-3
วิธีการ	ใช้ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (Certificate Authority) และสร้าง ลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature)	ใช้วิธีประทับรับรองเวลา (Time Stamp)

ตารางที่ 3-2 ความแตกต่างระหว่างระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax Invoice by Email (ต่อ)

	e-Tax Invoice & e-Receipt	e-Tax Invoice by Email
การส่งมอบ	- วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ตกลงกัน เช่น ส่งทางอีเมล เป็นต้น - พิมพ์ออกเป็นกระดาษ กรณีผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการร้องขอเป็นกระดาษ	แนบไฟล์ข้อมูลส่งทางอีเมลให้ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ สำเนา CC ไปยังระบบกลาง เพื่อประทับรับรองเวลา (Time Stamp)
การนำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากร	นำส่งข้อมูลได้ 3 ช่องทาง 1. Upload XML 2. Host to Host 3. Service Provider	ระบบนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีที่ประทับรับรองเวลาแล้วให้อัตโนมัติ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร (ฉบับที่ 15) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และใบรับอิเล็กทรอนิกส์	ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการจัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email พ.ศ. 2560

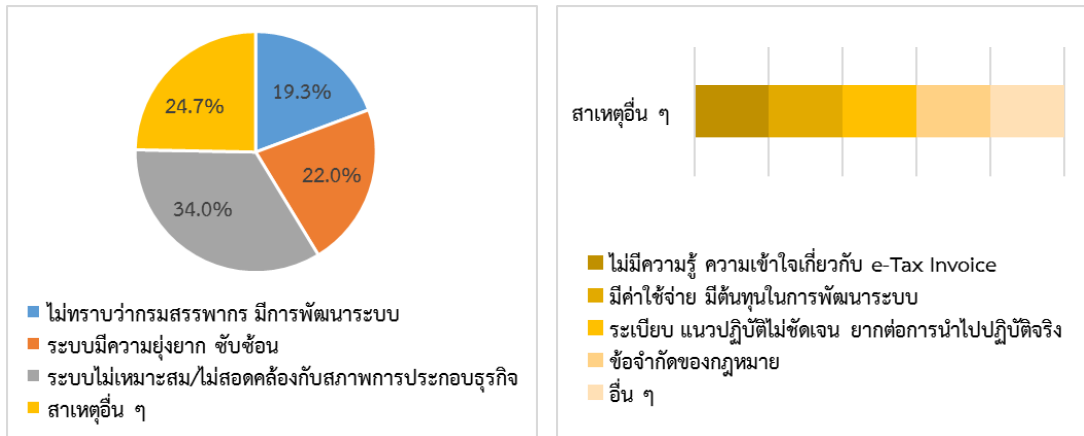
ปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

ในยุค Thailand 4.0 ที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชน มีการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น และส่งผลต่อรูปแบบการประกอบธุรกิจที่มีแนวโน้มเป็นดิจิทัลมากขึ้นด้วยนั้น การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์จะเข้ามามีบทบาทสำคัญในอนาคต เนื่องจากจะช่วยอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ลดขั้นตอน ลดต้นทุน และยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมต่าง ๆ ให้กับผู้ประกอบการ

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับอิเล็กทรอนิกส์ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2563 มีผู้ประกอบการได้รับอนุมัติทั้งสิ้น 808 ราย เป็นผู้ประกอบที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt จำนวน 559 ราย และระบบ e-Tax Invoice by Email จำนวน 249 ราย ซึ่งยังมีจำนวนไม่มากนัก เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคที่อาจส่งผลกระทบต่อความตั้งใจของผู้ประกอบการในการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร บทความ งานวิจัย และผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 165 ราย ซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่ยังไม่ได้ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 154 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยสามารถสรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำใบกำกับภาษี

อิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax invoice & e-Receipt) ของกรมสรรพากร ดังนี้

แผนภาพที่ 3-7 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

ที่มา : ประมวลผลข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

1. ความพร้อมของผู้ประกอบการ

1.1 ผู้ประกอบการมีภาระค่าใช้จ่ายในการลงทุนพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ของกิจการเพื่อให้สามารถรองรับการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับรูปแบบการออกใบกำกับภาษีของแต่ละกิจการ หรืออาจมีค่าใช้จ่ายในการใช้บริการระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่มีต้นทุนในการประกอบกิจการสูงอยู่แล้วหรือมีงบประมาณจำกัด นอกจากนี้ยังมีภาระในการพิจารณากระบวนการทางธุรกิจ (Business Process) และประเมินความพร้อมในการจัดทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามรูปแบบที่เหมาะสมกับกิจการ

1.2 ผู้ประกอบการมีความกังวลและไม่มั่นใจในการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เช่น กลัวได้รับใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ปลอม ไม่มั่นใจว่าใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับสามารถใช้เป็นภาษีซื้อขอคืนได้หรือไม่ ไม่มั่นใจว่าใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับมาจากผู้ออกที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์จากกรมสรรพากรหรือไม่ ทำให้มีภาระเพิ่มในการตรวจสอบ เป็นต้น

1.3 ผู้ประกอบการมีความรู้สึกว่าการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ทำให้ต้องทำงานซ้ำซ้อนในการส่งข้อมูล เนื่องจากเป็นระบบที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกและอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ประกอบการในการจัดทำใบกำกับภาษี ซึ่งมีบางบริษัทจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ บางบริษัทไม่จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

1.4 ผู้ประกอบการไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และไม่เข้าใจวิธีการใช้งานระบบจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax Invoice by Email อย่างชัดเจน

1.5 ผู้ประกอบการยังไม่เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ จึงยังไม่ศึกษา ทำความเข้าใจ หรือเตรียมความพร้อมของกิจการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบให้สามารถรองรับการจัดทำ ส่งมอบ และจัดเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้

2. การใช้งานของระบบ

2.1 วิธีการใช้งานระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt) มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ต้องใช้เวลาในการเตรียมความพร้อม ตั้งแต่การศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำข้อมูลเป็นอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อปรับปรุงระบบงานของกิจการให้สามารถรองรับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ พร้อมนำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากรได้ตามที่กฎหมายกำหนด

2.2 ระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt) เหมาะสมกับธุรกิจบางประเภท แต่อาจไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับรูปแบบการประกอบธุรกิจบางประเภท เช่น ธุรกิจซื้อขายไป เป็นต้น

2.3 ผู้ให้บริการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Service Provider) ที่ได้รับการรับรองจาก ETDA มีจำนวนน้อย (จำนวน 6 ราย) ทำให้ผู้ประกอบการที่ต้องการใช้บริการ Service Provider หรือผู้ประกอบการที่มีข้อจำกัดในการจัดเตรียมระบบนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มีทางเลือกไม่มากในการเลือกใช้บริการ Service Provider และอาจส่งผลกระทบต่อการใช้บริการของ Service Provider เกิดความล่าช้าในการทำงาน

3. ข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ

3.1 การที่กฎหมายยังไม่ได้บังคับให้จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax Invoice by Email แต่เป็นเพียงทางเลือกและอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ประกอบการในการจัดทำใบกำกับภาษี โดยที่ผู้ประกอบการยังสามารถจัดทำใบกำกับภาษีในรูปแบบกระดาษ หรือจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคู่กันในรูปแบบกระดาษได้ ส่งผลให้ผู้ประกอบการยังไม่ตัดสินใจใช้ระบบการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากร ประกอบกับผู้ประกอบการต้องใช้งบลงทุนค่อนข้างสูงเพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาระบบ จึงรอให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ที่แน่นอนก่อน เพราะหากลงทุนพัฒนาระบบไปแล้วไม่ได้มีการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เป็นการทั่วไป จะทำให้กิจการต้องสูญเสียเงินจำนวนมากจากการลงทุนพัฒนาระบบ นอกจากนี้ยังทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีหลายมาตรฐานในการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์อีกด้วย

3.2 ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการจัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email พ.ศ. 2560 ได้กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

3.2.1 คุณสมบัติของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีสิทธิยื่นคำขอจัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email ต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่มีรายได้เกิน 30 ล้านบาท และ/หรือยังไม่มีความพร้อมในการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt ไม่สามารถจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email ได้

3.2.2 การจัดทำและส่งมอบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email กำหนดให้ผู้ประกอบการต้องจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปและส่งมอบใบกำกับภาษีที่จัดทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไปยังอีเมลของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ซึ่งอาจเป็นปัญหาสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านข้อมูลของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการที่ไม่ครบถ้วน เช่น ไม่มี Email address ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ทำให้ไม่สามารถจัดทำและส่งมอบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email ได้

3.3 ระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ได้ช่วยลดภาระให้กับผู้ประกอบการจากการใช้ใบกำกับภาษีในรูปแบบกระดาษเช่นเดิม เช่น

3.3.1 มีภาระในการจัดทำรายงานเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเป็นข้อมูลเดียวกับที่นำส่งกรมสรรพากรทางอิเล็กทรอนิกส์ไปแล้ว จึงเป็นกระบวนการที่ซ้ำซ้อนและเพิ่มภาระให้กับผู้ประกอบการ

3.3.2 มีภาระในการจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ไม่น้อยกว่า 5 ปี ในขณะที่กรมสรรพากรจัดเก็บข้อมูลเอกสารดังกล่าวอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์อยู่แล้ว จึงเป็นการจัดเก็บที่ซ้ำซ้อนและเพิ่มต้นทุนการจัดเก็บ

3.4 กฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงวิธีการใช้งานระบบการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากร เข้าใจยาก ไม่ชัดเจน และยากต่อการนำไปปฏิบัติจริง

4. ด้านอื่น ๆ

4.1 การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt) ของกรมสรรพากร ยังไม่ครอบคลุมและเข้าถึงกลุ่มผู้ประกอบการอย่างแท้จริง ซึ่งเห็นได้จากผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนหนึ่งเกิดจากผู้ประกอบการไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และไม่ทราบว่ากรมสรรพากรมีการพัฒนาระบบเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการ

4.2 มาตรการหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีไม่จูงใจให้ผู้ประกอบการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งพงศ์เทพ หนูแก้ว (2561) ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของโครงการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าสิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นปัญหาประการหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ แม้ว่าจะมีมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยออกพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 683) พ.ศ. 2562 ในการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสำหรับเงินได้เท่ากับรายจ่ายที่ได้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2562 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2562 เพื่อลงทุนในระบบการจัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์หรือค่าบริการใช้พื้นที่เก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และค่าบริการที่ได้จ่ายให้แก่ผู้ให้บริการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้หักรายจ่ายได้ 2 เท่าของรายจ่ายตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ด้วยกำหนดระยะเวลาการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในช่วงเวลาที่จำกัด ซึ่งผู้ประกอบการต้องใช้เวลาในการศึกษาและเตรียมความพร้อม ทำให้ผู้ประกอบการไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างเต็มที่ นอกจากนี้สิทธิประโยชน์ทางภาษีครอบคลุมเฉพาะผู้ประกอบการที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ทำให้ผู้ประกอบการบุคคลธรรมดาที่จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากมาตรการนี้

สรุป

กรมสรรพากรได้จัดทำระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax invoice & e-Receipt) ตามโครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ National e-Payment เพื่อสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจรของภาคเอกชน และเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของภาครัฐ รองรับการใช้งาน Thailand 4.0 นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกขั้นตอน และลดต้นทุนให้กับผู้ประกอบการ โดยสามารถเลือกจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ได้ 2 วิธี ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และความพร้อมของผู้ประกอบการ ดังนี้

วิธีที่ 1 การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ส่งมอบให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ และมีหน้าที่นำส่งข้อมูลในรูปแบบ XML File ให้กรมสรรพากรผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ภายในวันที่ 15 ของเดือนภาษีถัดไป ด้วยระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt

วิธีที่ 2 การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงใบเพิ่มหนี้ และใบลดหนี้ ส่งอีเมลถึงผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการพร้อมสำเนา CC ไปยังระบบกลาง เพื่อประทับรับรองเวลา (Time Stamp) ผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email ซึ่งระบบจะนำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากรโดยอัตโนมัติ

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการที่มีการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันยังมีจำนวนไม่มาก ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรค

ที่อาจส่งผลต่อการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax invoice & e-Receipt) ของกรมสรรพากร ดังนี้

1. ความพร้อมของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 1. มีภาระค่าใช้จ่ายในการลงทุนพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ของกิจการ หรือค่าใช้จ่ายในการใช้บริการระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ และมีภาระในการพิจารณากระบวนการทางธุรกิจ (Business Process) และประเมินความพร้อม 2. มีความกังวลและไม่มั่นใจการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ 3. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ทำให้ต้องทำงานซ้ำซ้อนในการส่งข้อมูล 4. ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และวิธีการใช้งานระบบ และ 5. ไม่เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

2. การใช้งานของระบบ ประกอบด้วย 1. วิธีการใช้งานระบบจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ มีความยุ่งยาก ซ้ำซ้อน 2. ระบบจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับรูปแบบการประกอบธุรกิจ และ 3. ผู้ให้บริการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Service Provider) ที่ได้รับการรับรองจาก ETDA มีจำนวนน้อย ทำให้ผู้ประกอบการมีทางเลือกไม่มากในการเลือกใช้บริการ

3. ข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ ประกอบด้วย 1. กฎหมายไม่ได้บังคับให้จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ แต่เป็นทางเลือกสำหรับผู้ประกอบการและอำนวยความสะดวกในการจัดทำใบกำกับภาษี 2. ระเบียบกรมสรรพากรเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ได้กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เช่น คุณสมบัติของผู้ประกอบการ วิธีการจัดทำและส่งมอบใบกำกับภาษี เป็นต้น 3. ระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้ช่วยลดภาระให้กับผู้ประกอบการ เช่น การจัดทำรายงานเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น และ 4. กฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ รวมถึงวิธีการใช้งานระบบเข้าใจยาก ไม่ชัดเจน และยากต่อการนำไปปฏิบัติจริง

4. ด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย 1. การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ยังไม่ครอบคลุมและเข้าถึงกลุ่มผู้ประกอบการ และ 2. มาตรการหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีไม่จูงใจให้ผู้ประกอบการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์

บทที่ 4

การส่งเสริมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีปฏิบัติ และความแตกต่างของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากรทั้ง 2 ระบบ คือ ระบบ e-Tax invoice & e-Receipt และระบบ e-Tax invoice by Email นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งพบว่าเกิดจากความพร้อมของผู้ประกอบการ วิธีการใช้งานระบบ และข้อจำกัดของกฎหมาย ดังนั้น ในบทนี้จะทำการวิเคราะห์กำหนดแนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยผลักดันนโยบายระบบภาษีและธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ รองรับการเข้าสู่ Thailand 4.0 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แนวทางการส่งเสริมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

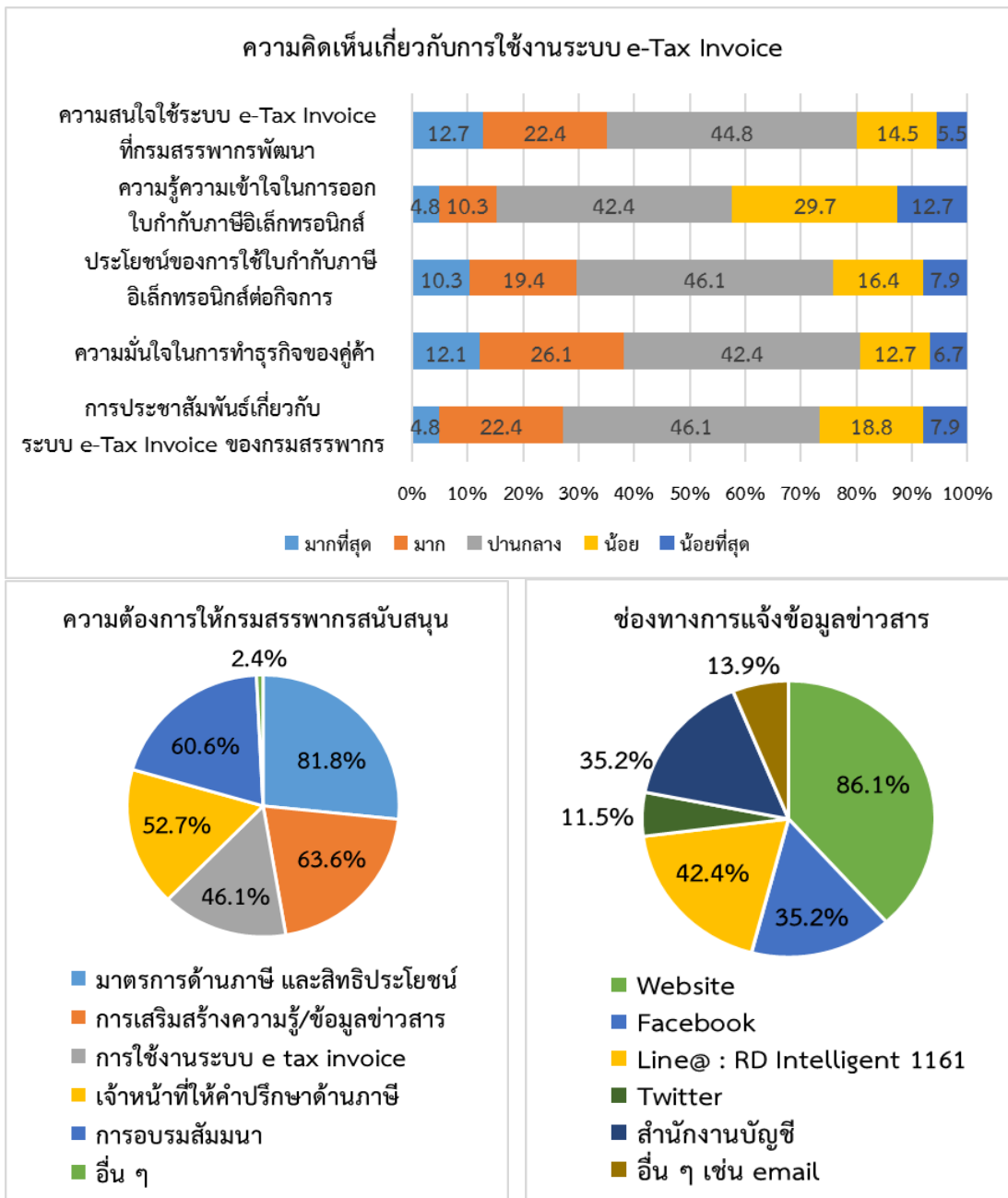
การส่งเสริมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นนโยบายที่รัฐบาลให้การสนับสนุนเพื่อรองรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจร ซึ่งกรมสรรพากรได้ดำเนินการในด้านต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายผ่านกลยุทธ์ D²RIVE ด้าน Digital Transformation โดยปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และปรับปรุงระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ลดขั้นตอน และลดต้นทุนให้กับผู้ประกอบการ

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรค คือ 1. ความพร้อมของผู้ประกอบการ 2. วิธีการใช้งานของระบบ 3. ข้อจำกัดของกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ และ 4. ด้านอื่น ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจ และมาตรการหรือสิทธิประโยชน์จูงใจทางภาษี ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือลดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว รวมถึงเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น จึงได้ทำการวิเคราะห์กำหนดแนวทางการส่งเสริมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยนำประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากศึกษา (แผนภาพที่ 4-1) และผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการใช้งานระบบ e-Tax Invoice (แผนภาพที่ 4-2) ประกอบกับการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการวิเคราะห์ โดยได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

แผนภาพที่ 4-1 สรุปปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

ความพร้อมของผู้ประกอบการ	วิธีการใช้งานของระบบ	ข้อจำกัดของกฎหมายระเบียบ แนวปฏิบัติ	ด้านอื่น ๆ
<ul style="list-style-type: none"> - มีค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบหรือใช้บริการระบบและภาระในพิจารณากระบวนการทางธุรกิจ และประเมินความพร้อม - กังวลและไม่มั่นใจการใช้ e-Tax Invoice - ขาดข้อมูลในการส่งข้อมูล - ไม่มีความรู้ความเข้าใจ e-Tax Invoice และการใช้งานระบบ - ไม่เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของ e-Tax Invoice 	<ul style="list-style-type: none"> - วิธีการใช้งานระบบยุ่งยาก ซับซ้อน - ระบบไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับการประกอบธุรกิจ - ผู้ให้บริการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการรับรองจาก ETDA มีจำนวนน้อย ทำให้ผู้ประกอบการมีทางเลือกไม่มากในการเลือกใช้บริการ 	<ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายไม่ได้บังคับจัดทำ e-Tax Invoice - ระเบียบกรมสรรพากรเกี่ยวกับการจัดทำ e-Tax Invoice กำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรค - ระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับ e-Tax Invoice ไม่ได้ช่วยลดภาระให้กับผู้ประกอบการ - กฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ วิธีการใช้งานระบบ ยากต่อการนำไปปฏิบัติจริง 	<ul style="list-style-type: none"> - การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจ ยังไม่ครอบคลุมและเข้าถึงกลุ่มผู้ประกอบการ - มาตรการหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีไม่จูงใจให้ผู้ประกอบการจัดทำ e-Tax Invoice

แผนภาพที่ 4-2 สรุปผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ที่มา : ประมวลผลข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

1. การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ

จากปัญหาในด้านความพร้อมของผู้ประกอบการที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และวิธีการใช้งานระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจยังไม่ครอบคลุมและเข้าถึงกลุ่มผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.4 เห็นว่าการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มีประโยชน์ต่อกิจการอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.1 และเห็นว่า กรมสรรพากรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบ e-Tax Invoice อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.1 นอกจากนี้เมื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้กรมสรรพากรสนับสนุน พบว่า ผู้ประกอบการต้องการให้กรมสรรพากรมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสาร/ให้ความรู้เพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 63.6 และมีการจัดอบรมสัมมนาเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 60.6 ดังนั้น เพื่อให้สามารถสื่อสารข้อมูลและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ไปถึงกลุ่มผู้ประกอบการได้อย่างแท้จริง แนวทางการส่งเสริมควรมีการปรับกลยุทธ์ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1.1 การจัดกิจกรรม (On ground Activity) เช่น การจัดอบรม/สัมมนาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ประกอบการเห็นถึงความสำคัญเข้าใจวิธีการ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยการจัดกิจกรรมต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและกระจายทั่วประเทศ เพื่อให้เข้าถึงและครอบคลุมกลุ่มผู้ประกอบการ

1.2 การจัดทำสื่อออนไลน์ (Online Knowledge) โดยการจัดทำข้อมูล สื่อความรู้ และคู่มือต่าง ๆ ต้องมีรายละเอียดครบถ้วน ชัดเจน เข้าใจง่าย อัปเดตข้อมูลให้ทันกับสถานการณ์ มีการจัดทำในหลายรูปแบบให้เหมาะสมกับ Platform ของแต่ละช่องทางการสื่อสาร และต้องมีความเชื่อมโยงกันในทุกช่องทาง สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายไม่ว่าจะค้นหาข้อมูลจากช่องทางไหน รวมถึงสามารถเชื่อมต่อกับระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ได้ในกรณีที่ผู้ประกอบการมีความสนใจจะใช้บริการ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการ

1.3 ประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยให้เจ้าหน้าที่ในแต่ละท้องที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากมีความใกล้ชิด รู้สภาพที่แท้จริงของผู้ประกอบการในท้องที่ที่รับผิดชอบ

1.4 ช่องทางการสื่อสารควรมีความหลากหลาย เพื่อให้เข้าถึงผู้ประกอบการทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำโซเชียลมีเดียเข้ามาใช้ เช่น Website Line Facebook YouTube Email เป็นต้น ซึ่ง Website เป็นช่องทางในการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่ผู้ประกอบการให้ความสนใจมากที่สุดถึงร้อยละ 86.1 จึงควรมีการปรับปรุง Website ให้ง่ายต่อการใช้งาน (User Friendly)

1.5 การสร้างพันธมิตรกับหน่วยงานภายนอก ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การประชาสัมพันธ์เข้าถึงผู้ประกอบการได้กว้างมากขึ้น เช่น สำนักงานบัญชี บริษัทพัฒนา Software หน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น

2. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

จากปัญหาในด้านข้อจำกัดของกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น กฎหมาย ไม่ได้บังคับให้ผู้ประกอบการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ หรือจากระเบียบกรมสรรพากร เกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นปัญหา และอุปสรรคต่อการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ แนวทางการส่งเสริมควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ดังนี้

2.1 กรณีการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax invoice by Email กฎหมายกำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีสิทธิจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ว่าต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่มีรายได้เกิน 30 ล้านบาท ไม่สามารถจัดทำใบกำกับภาษีผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email ได้ จึงควรปรับปรุงหลักเกณฑ์โดยเพิ่มช่วงรายได้ให้สูงขึ้น เพื่อให้ผู้ประกอบการที่มีรายได้เกิน 30 ล้านบาท และหรือไม่มีความพร้อมในการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt สามารถใช้ระบบ e-Tax invoice by Email ได้

2.2 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรายย่อย หรือผู้ประกอบการ SMEs มีการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น ควรมีการปรับปรุงเงื่อนไข หลักเกณฑ์ในเรื่องเอกสารที่ต้องจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์กรณีระบบ e-Tax invoice by Email ให้สามารถจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปและแบบย่อ ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ และใบรับ (ใบเสร็จรับเงิน) ได้เช่นเดียวกับระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt เนื่องจากผู้ประกอบการรายย่อยจะมีข้อจำกัดในด้านข้อมูลของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการที่ไม่ครบถ้วน ทำให้ไม่สามารถออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปได้

3. การกำหนดมาตรการจูงใจหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษี

จากปัญหาในด้านมาตรการและสิทธิประโยชน์ทางภาษีไม่จูงใจให้ผู้ประกอบการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อตลาดสินค้าลงทุนพัฒนาระบบงานหรือการใช้บริการระบบจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ แนวทางการส่งเสริมควรมีการกำหนดมาตรการหรือให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่ใช้ระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้ประกอบการมีการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ที่ต้องการให้กรมสรรพากรสนับสนุนในเรื่องมาตรการด้านภาษีและสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องถึงร้อยละ 81.8

พงศ์เทพ หนูแก้ว (2561) ได้เสนอแนวทางการปรับปรุงมาตรการจูงใจทางภาษี ในการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย โดยนำแนวคิดของสาธารณรัฐเกาหลี มาประยุกต์ใช้ โดยการให้เครดิตภาษีมูลค่าเพิ่มตามจำนวนเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำแก่ผู้ประกอบการบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน อีกทั้งควรลดภาระการจัดทำรายงาน

เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มและการจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ประกอบการเห็นข้อได้เปรียบของการจัดทำเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ดีกว่ารูปแบบกระดาษอย่างชัดเจน ทำให้มีแรงจูงใจในการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น สำหรับภาครัฐจะได้ประโยชน์จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะมาตรการอื่น ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ประกอบการ เช่น 1. มาตรการไม่ตรวจสอบภาษีอากรย้อนหลังสำหรับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อจูงใจและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ประกอบการ เนื่องจากผู้ประกอบการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการ SMEs จะมีความกังวลเรื่องข้อมูลของกิจการ เกรงว่ากรมสรรพากรจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์และตรวจสอบย้อนหลัง และ 2. การจัดโครงการจับรางวัลจากใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปรับรู้การใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และกระตุ้นให้ผู้ประกอบการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

4. การสร้างพันธมิตรและความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เป็นนโยบายระดับประเทศซึ่งทุกภาคส่วนต้องช่วยกันผลักดันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย แนวทางการส่งเสริมควรมีการสร้างพันธมิตรและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อดำเนินการร่วมกันในการส่งเสริมและสนับสนุนให้กับผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

4.1 ร่วมมือกับภาคเอกชน เช่น บริษัทพัฒนา Software และบริษัท Tech Startup ในการพัฒนาการให้บริการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวก ลดความยุ่งยาก และช่วยให้ผู้ประกอบการที่ยังไม่มีความพร้อมหรือไม่ต้องการลงทุนพัฒนาระบบ สามารถจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ได้ นอกจากนี้ยังร่วมมือกันในการพัฒนานวัตกรรมการให้บริการทางภาษีเพื่อแก้ปัญหาหรือตอบโจทยความต้องการของผู้ประกอบการทุกกลุ่มมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ ซึ่งกรมสรรพากรได้ดำเนินการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามกลยุทธ์ D²RIVE ด้าน Digital Transformation วางโครงสร้างข้อมูลให้เป็นมาตรฐาน เพื่อรองรับการเชื่อมต่อข้อมูลด้วย Open API และวางโครงสร้างของระบบ Blockchain เพื่อขยายจุดเชื่อมต่อข้อมูลในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ และเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งมีการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้นด้วย

4.2 ร่วมมือกับภาครัฐในการสนับสนุนและผลักดันให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ โดยพัฒนาระบบการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวก ตลอดจนการสร้างเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือด้านความมั่นคงปลอดภัยในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งที่ผ่านมากรมสรรพากรได้ร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ. หรือ ETDA) ในการพัฒนาระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt) นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือในด้านความมั่นคงปลอดภัย โดยให้ ETDA เป็นหน่วยตรวจรับรองระบบสารสนเทศของผู้ให้บริการนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและมาตรฐานด้านความมั่นคงปลอดภัยให้กับผู้ให้บริการ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้บริการ

อย่างไรก็ตาม การสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนยังคงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนและผลักดันให้ผู้ประกอบการมีการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้นในอนาคต ซึ่งจะช่วยผลักดันนโยบายระบบภาษีและธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ รองรับการค้าเข้าสู่ Thailand 4.0 ของประเทศ

สรุป

การวิเคราะห์กำหนดแนวทางการส่งเสริมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้กรมสรรพากรและภาครัฐมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยสนับสนุนและผลักดันนโยบายระบบภาษีและธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ รองรับการค้าเข้าสู่ Thailand 4.0 โดยได้นำประเด็นปัญหาและอุปสรรค ผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการใช้งานระบบ e-Tax Invoice ประกอบกับการรวบรวมข้อมูลการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มาประกอบการวิเคราะห์ ซึ่งพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เห็นถึงประโยชน์ของการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และยังเห็นว่ากรมสรรพากรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบ e-Tax Invoice อยู่ในระดับปานกลาง ทำให้การสื่อสารยังไม่ครอบคลุมและทั่วถึง และเมื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้กรมสรรพากรสนับสนุน พบว่า ผู้ประกอบการต้องการให้กรมสรรพากรมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสาร/ให้ความรู้ และมีการจัดอบรมสัมมนาเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งต้องการให้กรมสรรพากรสนับสนุนในเรื่องมาตรการทางด้านภาษีและสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องเพื่อจูงใจในการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น การส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ และสร้างพันธมิตรและความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยให้เข้าถึงผู้ประกอบการอย่างแท้จริง และทำให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจและสนใจที่จะใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่อาจเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และการกำหนดมาตรการจูงใจหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่ใช้ระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการใช้ระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น

บทที่ 5

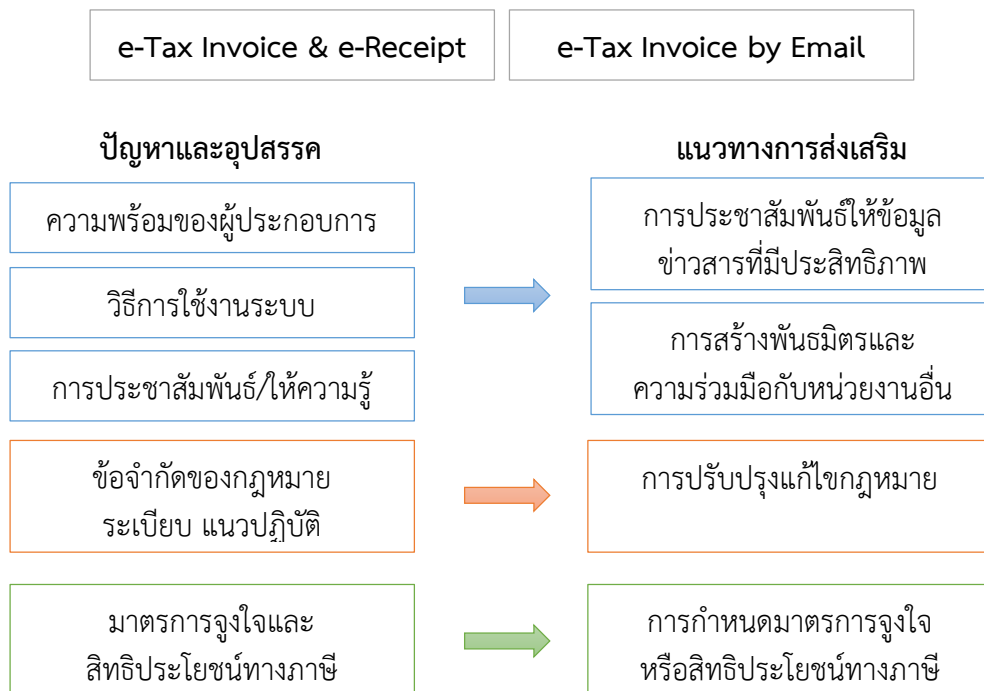
สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรองรับ Thailand 4.0 ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยผลักดันให้ผู้ประกอบการมีการนำเทคโนโลยีและระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประกอบธุรกิจ เป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการ และยังช่วยผลักดันนโยบายระบบภาษีและธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ เพื่อรองรับการเข้าสู่ Thailand 4.0 โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุป

แผนภาพที่ 5-1 สรุปแนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรองรับ Thailand 4.0

ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

1. ภาพรวมของการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นนโยบายที่ภาครัฐพยายามผลักดันตามโครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) เพื่อสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจร และรองรับการเข้าสู่ Thailand 4.0 ของประเทศ ซึ่งกรมสรรพากรได้พัฒนาระบบจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax invoice & e-Receipt) เพื่ออำนวยความสะดวก ลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ เพิ่มความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจและความปลอดภัยในการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้ประกอบการ โดยสามารถเลือกจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ได้ 2 วิธี

ตารางที่ 5-1 วิธีการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

	วิธีที่ 1 e-Tax Invoice & e-Receipt	วิธีที่ 2 e-Tax Invoice by Email
คุณสมบัติ	ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือผู้มีหน้าที่ออกใบรับ (ไม่จำกัดรายได้)	ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่มีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี
วิธีการ	จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ส่งมอบให้ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ และมีหน้าที่นำส่งข้อมูลในรูปแบบ XML File ให้กรมสรรพากรผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ภายในวันที่ 15 ของเดือนภาษีถัดไป	จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงใบเพิ่มหนี้และใบลดหนี้ ส่งอีเมลถึงผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการพร้อมสำเนา CC ไปยังระบบกลาง เพื่อประทับรับรองเวลา (Time Stamp) ซึ่งระบบจะนำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากรโดยอัตโนมัติ

2. ปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 165 ราย พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

2.1 ความพร้อมของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 1. มีภาระค่าใช้จ่ายในการลงทุนพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ของกิจการ หรือค่าใช้จ่ายในการใช้บริการระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ และมีภาระในการพิจารณากระบวนการทางธุรกิจ (Business Process) และประเมินความพร้อม 2. มีความกังวลและไม่มั่นใจการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ 3. มีความรู้สึว่าการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ทำให้ต้องทำงานซ้ำซ้อนในการส่งข้อมูล 4. ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และวิธีการใช้งานระบบ และ 5. ไม่เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

2.2 การใช้งานของระบบ ประกอบด้วย 1. วิธีการใช้งานระบบจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ต้องใช้เวลาในการเตรียมความพร้อมเพื่อปรับปรุงระบบงานของกิจการให้สามารถรองรับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ 2. ระบบจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับรูปแบบการประกอบธุรกิจ และ 3. ผู้ให้บริการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Service Provider) ที่ได้รับการรับรองจาก ETDA มีจำนวนน้อย ทำให้ผู้ประกอบการมีทางเลือกไม่มากในการเลือกใช้บริการ

2.3 ข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ ประกอบด้วย 1. กฎหมายไม่ได้บังคับให้จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ แต่เป็นทางเลือกสำหรับผู้ประกอบการและอำนวยความสะดวกในการจัดทำใบกำกับภาษี ส่งผลให้ผู้ประกอบการยังไม่ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ 2. ระเบียบกรมสรรพากรเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ได้กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เช่น กรณีระบบ e-Tax Invoice by Email กำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีสิทธิจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ว่าต้องมีเงินได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่มีรายได้เกิน 30 ล้านบาท ไม่สามารถจัดทำใบกำกับภาษีผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email ได้ รวมถึงกำหนดวิธีการจัดทำและส่งมอบใบกำกับภาษีที่อาจเป็นปัญหาสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย เป็นต้น 3. ระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ได้ช่วยลดภาระให้กับผู้ประกอบการ เช่น การจัดทำรายงานเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น และ 4. กฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ รวมถึงวิธีการใช้งานระบบ เข้าใจยาก ไม่ชัดเจน และยากต่อการนำไปปฏิบัติจริง

2.4 ด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย 1. การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ยังไม่ครอบคลุมและเข้าถึงกลุ่มผู้ประกอบการอย่างแท้จริง และ 2. มาตรการหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีไม่จูงใจให้ผู้ประกอบการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์

3. แนวทางการส่งเสริมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

การกำหนดแนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ได้นำประเด็นปัญหาและอุปสรรค ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ และการรวบรวมข้อมูลการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มาประกอบการวิเคราะห์ โดยได้กำหนดแนวทาง ดังนี้

3.1 การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถสื่อสารข้อมูลและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ไปถึงผู้ประกอบการได้อย่างแท้จริง โดยการจัดอบรม/สัมมนาให้ครอบคลุมทั่วประเทศ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย อัปเดตข้อมูลให้ทันกับสถานการณ์ และมีรูปแบบที่เหมาะสมกับ Platform ของแต่ละช่องทาง การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์เชิงรุก นอกจากนี้ช่องทางการสื่อสารต้องมีความหลากหลาย และมีการสร้างพันธมิตรกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้การประชาสัมพันธ์เข้าถึงผู้ประกอบการได้กว้างมากขึ้น

3.2 การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อแก้ปัญหาและลดอุปสรรคที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการ โดยปรับปรุงเงื่อนไข หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การปรับปรุงคุณสมบัติของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีสิทธิจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ การปรับปรุงเงื่อนไข หลักเกณฑ์ในเรื่องเอกสารที่ต้องจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์กรณี ระบบ e-Tax invoice by Email เป็นต้น

3.3 การกำหนดมาตรการจูงใจหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่ใช้ระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น

3.4 การสร้างพันธมิตรและความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อดำเนินการร่วมกันในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ร่วมมือกับบริษัทพัฒนา Software บริษัท Tech Startup และหน่วยงานภาครัฐ ในการพัฒนานวัตกรรมทำให้บริการทางภาษี เพื่ออำนวยความสะดวก สร้างความเชื่อมั่น และความน่าเชื่อถือ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกิจและมีแนวโน้มที่จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในอนาคต ทุกกิจกรรมและความเคลื่อนไหวบนโลกออนไลน์ จะถูกเปลี่ยน เป็นข้อมูลดิจิทัล คนที่จัดการวิเคราะห์ข้อมูล Big data ได้ดีกว่า จะเป็นฝ่ายได้เปรียบในทางการค้า (UIH, ออนไลน์, 2563) ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่ต้องปรับตัวให้มีความพร้อมกับการประกอบธุรกิจในยุคดิจิทัล โดยบริหารจัดการธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและระบบอิเล็กทรอนิกส์ ขณะที่ภาครัฐก็ได้มีการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ โดยมุ่งส่งเสริมอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลและจัดให้เป็น 1 ใน 5 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต ที่จะขับเคลื่อนความก้าวหน้าของภาคเศรษฐกิจอื่นในยุค Thailand 4.0 ดังนั้น การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ได้ทำการวิจัยในครั้งนี้ ยังเป็นเรื่องที่ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพร้อมและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น รองรับกับการทำธุรกรรมที่จะเป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด

นอกจากนี้แล้ว ยังควรมีแนวทางการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในทุกกระบวนการของการประกอบธุรกิจควบคู่กับการส่งเสริมให้ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรองรับรูปแบบการประกอบธุรกิจและรูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่จะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด ด้านการเงิน หรือด้านภาษีที่จะอยู่ในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งการเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากผู้ประกอบการจะได้รับประโยชน์จากต้นทุนที่ลดลงและช่วยให้การบริหารจัดการธุรกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้นแล้ว ยังทำให้ภาครัฐมีข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ทำให้การบริหารจัดการและการดำเนินนโยบายของประเทศเป็นไปอย่างมีศักยภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งกรมสรรพากรได้มีการพัฒนาระบบบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ในทุกกระบวนการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและอำนวยความสะดวก

ให้กับผู้ประกอบการ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น ภาครัฐและกรมสรรพากรควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การกำหนดสิทธิประโยชน์จูงใจให้กับผู้ประกอบการบุคคลธรรมดาและบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax invoice & e-Receipt) ระบบภาษีหัก ณ ที่จ่ายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Withholding Tax) และระบบยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต (E-Filing) เป็นต้น โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ประกอบการกลุ่มดังกล่าวได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษ เช่น กำหนดคุณสมบัติการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นเงื่อนไขประการหนึ่งในการพิจารณาจัดกลุ่มผู้ประกอบการหรือพิจารณาอนุมัติการขอคืนภาษี การตรวจแนะนำ เป็นต้น

1.2 ศึกษาความเป็นไปได้ในการขยายเวลามาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ในการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สำหรับเงินได้เท่ากับรายจ่ายที่ได้จ่ายไป เพื่อลงทุนในระบบการจัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์หรือค่าบริการใช้พื้นที่เก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และค่าบริการที่ได้จ่ายให้แก่ผู้ให้บริการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้หักรายจ่ายได้ 2 เท่าของรายจ่ายตามจำนวนที่จ่ายจริง รวมทั้ง ศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการในรูปแบบบุคคลธรรมดาใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ให้สามารถนำรายจ่ายเพื่อลงทุนในระบบการจัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์หรือค่าบริการใช้พื้นที่เก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และค่าบริการที่ได้จ่ายให้แก่ผู้ให้บริการนำส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ มาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ 2 เท่าตามจำนวนที่จ่ายจริง เป็นต้น เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความมั่นใจว่าภาครัฐมุ่งสนับสนุนให้ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์อย่างจริงจัง ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีกฎหมายบังคับ เพื่อที่จะได้กล้าตัดสินใจลงทุนในการพัฒนาระบบงานให้รองรับการใช้ระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

1.3 ศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดมาตรการจูงใจในด้านผู้ซื้อสินค้าหรือผู้ให้บริการ ให้ขอใบกำกับภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์เมื่อมีการซื้อสินค้าหรือใช้บริการ เพื่อช่วยลดปัญหาของผู้ประกอบการที่ไม่สามารถออกใบกำกับภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ได้เนื่องจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้ให้บริการไม่ให้ข้อมูลหรือไม่ต้องการรับใบกำกับภาษี

1.4 จัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติมในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ทั่วประเทศ โดยมุ่งเน้นในด้านการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ อันจะเป็นการสร้างความพร้อมและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับกับการทำธุรกรรมที่จะเป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 การสร้างพันธมิตรกับภาคเอกชนโดยเฉพาะบริษัทพัฒนา Software และบริษัท Tech Startup เพื่อร่วมมือกันส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งยังมีจุดอ่อนในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัล ยังดำเนินธุรกิจแบบดั้งเดิมและ

ไม่ตระหนักถึงความสำคัญและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล โดยการออก Package พิเศษสำหรับผู้ประกอบการรายย่อยที่มาใช้บริการของบริษัทพัฒนา Software และบริษัท Tech Startup เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการรายย่อยหันมาให้ความสนใจและใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจ ในขณะที่เดียวกันบริษัทพัฒนา Software และบริษัท Tech Startup ก็จะได้ฐานลูกค้าเพิ่มมากขึ้น

2.2 การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการรับรู้และความคุ้นชินเกี่ยวกับใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และกระตุ้นให้มีการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น โดยให้เจ้าหน้าที่ในแต่ละท้องที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ควบคู่กับการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการประชาสัมพันธ์ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างทั่วถึง ครอบคลุมผู้ประกอบการในทุกกลุ่มได้อย่างทั่วถึง

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 เพื่อให้การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศเพิ่มเติม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทยในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น

3.2 เพื่อเป็นการรองรับและผลักดัน Thailand 4.0 รวมทั้งนโยบายระบบภาษีและธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ระบบบริการธุรกรรมภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ของกรมสรรพากรเพิ่มเติม เช่น ระบบ e-Withholding Tax ควบคู่กับการส่งเสริมให้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบกิจการ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

- กิตติยา คัมภีร์. “การพัฒนากระบวนการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.dga.or.th/upload/download/file_7d7dfed67ca7ba77e28b5e7d8ef29d0f.pdf, 2562.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment. “ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (National e-Payment)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.epayment.go.th/home/app/home>, 2562.
- คลาวด์ เอชเอ็ม. “เลิกปวดหัวกับการออกใบกำกับภาษีแบบกระดาษ ๆ ด้วย e-Tax Invoice”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.techtalkthai.com/cloud-hm-e-tax-invoice-and-receipt/>, 2562.
- “ความท้าทายของไทยกับการเปลี่ยนเป็นระบบ e-Tax”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.businesstoday.co/technology/23/11/2019/>, 2562.
- งบประมาณ, สำนัก. “งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://dl.parliament.go.th/handle/lirt/552679>, 2563.
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC). “รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.ddd.go.th/Web_Govit/e_Government/e-Government.pdf, 2562.
- ปรเมธี วิมลศิริ. “ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อนาคตประเทศไทย เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://planning.pn.psu.ac.th/plan_doc/procedure/docs_procedure/300_1498813858.pdf, 2559.
- ปัฐมา ตั้งศักดิ์สุพรรณ และ ชฎาพร ฑีฆาอุตมากร. “ความพร้อมในการจัดทำใบกำกับภาษีและใบรับอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”. โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2562. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.songkhla.ru.ac.th/e-journal/files/2562-vol1-no1/2562-vol1-no1-5-Pathama%20Thungsaksupan-Chadaporn%20Teekauttamakorn.pdf>, 2562.
- พงศ์เทพ หนูแก้ว. “แนวทางการปรับปรุงโครงการใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ National e-Payment ของประเทศไทย”. เอกดศึกษา ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/64059/3/6086205234.pdf>, 2561.

- พัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, สำนักงาน. “รายงานผลการสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ปี 2561”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.eta.or.th/publishing-detail/value-of-e-commerce-survey-in-thailand-2018.html>, 2562.
- พิชิตธรรม กิติคุณ. “การพัฒนางานบริการภาครัฐด้านระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ”, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=48590, 2561.
- “พิมพ์เขียวและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อน Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://digital.forest.ku.ac.th/TFCC/TCERN2017/PW/Thailand_40_PM.pdf, 2559.
- เลขาธิการนายกรัฐมนตรี, สำนัก. “Thailand 4.0 ขับเคลื่อนอนาคตสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”, วารสารไทยคู่ฟ้า. เล่มที่ 33, มกราคม - มีนาคม 2560. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : www.thaigov.go.th, 2560.
- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงาน. “ภาครัฐไทยกับการก้าวเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล”. เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ Academic Focus. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2559/mar2559-7.pdf, 2559.
- ศุภา วรณกุล และ กุลชญา แว่นแก้ว. “วัฒนธรรมกับการประยุกต์ใช้ e-tax invoice ในประเทศไทย : กรณีศึกษาบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย”. เอกสารวิจัยคณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2560. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.erp.mju.ac.th/openFile.aspx?id=MjUwNjAz&method=inline>, 2562.
- เศรษฐกิจการคลัง, สำนักงาน. “การรายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการขับเคลื่อนตามแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment”. แถลงข่าวกระทรวงการคลัง (ฉบับที่ 31/2562), 13 มีนาคม 2562. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.fpo.go.th/main//News/Press-conference/10593.aspx>, 2562.
- สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_PlanOct2018.pdf, 2561.
- สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2020/02/feb-full-v2.pdf>, 2563.
- สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422&filename=index, 2562.
- สรรพากร, กรม. “กรมสรรพากรจับมือ ETDA ผลักดันการนาส่งใบกำกับภาษี/ใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice/e-Receipt)”. แถลงข่าวกรมสรรพากร (เลขที่ข่าว ปชส.40/2562), 4 มิถุนายน 2562. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/news/news40_2562.pdf, 2562.

- สรรพากร, กรม. “คู่มือผู้ประกอบการในการจัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีผ่านระบบ e-Tax Invoice by Email”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/eTax/manual-etax-invoiceby-email-10161.pdf, 2561.
- สรรพากร, กรม. “ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์/ใบรับอิเล็กทรอนิกส์ e-Tax Invoice & e-Receipt”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.rd.go.th/publish/seminar/180820_eTaxInvoice-eReceipt_doc.pdf, 2561.
- สรรพากร, กรม. “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ”. 2558.
- สรรพากร, กรม. “ผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.etax.rd.go.th/etax_staticpage/app/#/index/registered#top, 2562.
- สรรพากร, กรม. “ผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice by Email)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://interapp3.rd.go.th/signed_inter/publish/register.php, 2562.
- สรรพากร, กรม. “ภาพรวมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://etax.rd.go.th/etax_staticpage/app/#/index/support/manual#top, 2562.
- สรรพากร, กรม. “สรรพากรประกาศยุทธศาสตร์ D²RIVE ยกระดับการเก็บภาษีและบริการประชาชนให้ทันสมัย รวดเร็ว และเป็นธรรม”. แดลงข่าวกรมสรรพากร (เลขที่ข่าว ปชส. 9/2562), 29 พฤศจิกายน 2561. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/news/news09_2562_edit.pdf, 2561.
- สรรพากร, กรม. “สรรพากรยกระดับการทางานครั้งใหญ่ นาระบบ Agile มาสร้างนวัตกรรมตอบโจทย์บริการผู้เสียภาษี”. แดลงข่าวกรมสรรพากร (เลขที่ข่าว ปชส. 2/2563, 4 พฤศจิกายน 2562. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/news/news2_2563.pdf, 2563.
- สุรางคณา วายุภาพ. “มาตรฐานภาษีอิเล็กทรอนิกส์ช่วยเสริมสร้างศักยภาพทางธุรกิจ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.etda.or.th/app/webroot/content_files/13/files/eTax%20Symposium_20191106_ETDA%20CEO%20v1.7.pdf, 2562.

ภาคผนวก

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ : นายนิรันดร์ ประจวบเหมาะ
- วัน เดือน ปีเกิด : 15 กรกฎาคม 2507
- การศึกษา : ปริญญาตรี Bachelor of Arts in Economics and Social Studies Virginia Commonwealth University สหรัฐอเมริกา
- ประวัติการทำงานโดยย่อ
- : นักวิชาการภาชิ 8ว กลุ่มภาชิระหว่างประเทศ สำนักแผนภาชิ
 - : นักวิชาการภาชิ 9 ซช. สำนักวิชาการแผนภาชิ
 - : นักวิชาการภาชิเชี่ยวชาญ สำนักวิชาการแผนภาชิ
 - : นักวิชาการภาชิเชี่ยวชาญ กลุ่มบริหารการคืนภาชิมูลค่าเพิ่ม ให้นักท่องเที่ยว
 - : สรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 5 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 5
- ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้อำนวยการกองบริหารการเสียภาชิทางอิเล็กทรอนิกส์ กรมสรรพากร

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรองรับ Thailand 4.0
ผู้วิจัย นายนิรันดร์ ประจวบเหมาะ **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** 62
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองบริหารการเสียภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ กรมสรรพากร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่ Thailand 4.0 ที่โครงสร้างเศรษฐกิจได้ปรับเปลี่ยนไปสู่การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในกิจกรรมและกระบวนการทางเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนโดยผลักดันระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินของไทยให้สามารถรองรับธุรกรรมทางการเงินและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของภาคธุรกิจ

กรมสรรพากรได้ดำเนินการสนับสนุนนโยบาย Thailand 4.0 และ National e-Payment ของรัฐบาล โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเก็บภาษี และพัฒนาระบบการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกลดภาระต้นทุน และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากใบกำกับภาษีเป็นเอกสารที่ผู้ประกอบการต้องจัดทำเพื่อเป็นหลักฐานในการขายสินค้าและการให้บริการทุกครั้งเมื่อมีการชำระเงิน พร้อมทั้งต้องส่งมอบต้นฉบับใบกำกับภาษีให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ซึ่งในต่างประเทศก็ได้มีการผลักดันให้ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เช่นเดียวกัน โดยคาดการณ์มูลค่าตลาดของ Global e-Invoice ในปี 2562 - 2568 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจาก 4.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2562 เป็น 20.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2568 และคาดว่าหลังจากปี 2573 จะมีใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าใบกำกับภาษีในรูปแบบกระดาษ โดยจะอยู่ในรูปแบบ Cloud ประมาณร้อยละ 70 (สุรางคณา วายุภาพ, 2562)

กรมสรรพากรจึงได้พัฒนาระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของภาครัฐ และสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจรของภาคเอกชน ซึ่งได้เปิดระบบให้บริการและออกระเบียบเกี่ยวกับการออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ปี 2560 โดยระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถจัดทำใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ และใบรับ (ใบเสร็จรับเงิน) ให้อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ ประหยัดต้นทุนในการจัดทำเอกสาร ลดปัญหาการจัดการเอกสารที่อยู่ในรูปของกระดาษ ช่วยอำนวยความสะดวก เพิ่มความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจและ

ความปลอดภัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยผู้ประกอบการสามารถเลือกจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ได้ 2 วิธี ดังนี้

1. ระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ส่งมอบให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ และมีหน้าที่นำส่งข้อมูลในรูปแบบ XML File ให้กรมสรรพากรผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ภายในวันที่ 15 ของเดือนภาษีถัดไป

2. ระบบ e-Tax Invoice by Email การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ส่งอีเมลถึงผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการพร้อมสำเนา CC ไปยังระบบกลาง เพื่อประทับรับรองเวลา (Time Stamp) ซึ่งระบบจะนำส่งข้อมูลให้กรมสรรพากรโดยอัตโนมัติ

ปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ทั้งสิ้น 808 ราย แบ่งเป็น e-Tax Invoice & e-Receipt จำนวน 559 ราย และ e-Tax Invoice by Email จำนวน 249 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2563) ซึ่งเมื่อพิจารณาจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ยังมีจำนวนไม่มาก เนื่องจากผู้ประกอบการอาจมีข้อจำกัดในด้านระบบที่ไม่รองรับการออกหรือรับเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือยังไม่พร้อมในการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพราะต้องลงทุนในการพัฒนาปรับปรุงระบบ ซึ่งแต่ละบริษัทจะมีการปรับปรุงระบบที่แตกต่างกันตามรูปแบบการออกใบกำกับภาษี (วุฒินนท์ ตรีศรีศักดิ์, 2562) ประกอบกับระเบียบเกี่ยวกับการออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มีข้อจำกัดสำหรับผู้ประกอบการ เช่น กระบวนการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์มีหลายขั้นตอนไม่ยืดหยุ่นต่อผู้ประกอบการ (พงศ์เทพ หนูแก้ว, 2561) ทั้งนี้ หากทุกภาคส่วนช่วยกันผลักดันให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น นอกจากจะเกิดประโยชน์กับผู้ประกอบการที่จะสามารถบริหารจัดการด้านการเงินได้ครบวงจรยิ่งขึ้น ตั้งแต่การรับจ่ายเงินไปจนถึงการบริหารจัดการภาษี อันจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการประกอบธุรกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยังเกิดประโยชน์กับประเทศชาติในการบรรลุเป้าหมาย Thailand 4.0 และยิ่งช่วยสนับสนุนให้เกิดระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นในประเทศ สร้างความมั่นคงปลอดภัยในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของการซื้อขายสินค้าและบริการ อีกทั้งยังช่วยลดปัญหาใบกำกับภาษีปลอมอีกด้วย

ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการ เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพรวมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์
3. เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาภาพรวมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบของกรมสรรพากร

1.2 ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบของกรมสรรพากร

1.3 กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบของกรมสรรพากร

2. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยนี้จะมีการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการของกรมสรรพากร

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 – พฤษภาคม 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร บทความ งานวิจัย และสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาและอุปสรรค แนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ สำหรับใช้ในการวิเคราะห์

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ประกอบการเกี่ยวกับใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้ประกอบการจำนวน 400 คน ผ่านทาง Google Form

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการโดยนำข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) เกี่ยวกับการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

3. การนำเสนอข้อมูล

ดำเนินการนำเสนอข้อมูลแบบรายงานวิจัยเชิงพรรณนา และวิเคราะห์กำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ภาพรวมของการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

การจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นนโยบายที่ภาครัฐพยายามผลักดันตามโครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ National e-Payment เพื่อสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจร และรองรับการเข้าสู่ Thailand 4.0 ซึ่งกรมสรรพากรได้พัฒนาระบบจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax invoice & e-Receipt) เพื่ออำนวยความสะดวก ลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ เพิ่มความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจและความปลอดภัยในการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้ประกอบการ โดยสามารถเลือกจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ได้ 2 วิธี ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์เงื่อนไข และความพร้อมของผู้ประกอบการ ดังนี้

	วิธีที่ 1 e-Tax Invoice & e-Receipt	วิธีที่ 2 e-Tax Invoice by Email
คุณสมบัติ	ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือผู้มีหน้าที่ออกใบรับ (ไม่จำกัดรายได้)	ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่มีรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี
วิธีการ	จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ส่งมอบให้ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ และมีหน้าที่นำส่งข้อมูลในรูปแบบ XML File ให้กรมสรรพากรผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ภายในวันที่ 15 ของเดือนภาษีถัดไป	จัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ใบเพิ่มหนี้ และใบลดหนี้ ส่งอีเมลถึงผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการพร้อมสำเนา CC ไปยังระบบกลาง เพื่อประทับรับรองเวลา (Time Stamp) ซึ่งระบบจะนำส่งข้อมูล ให้กรมสรรพากร โดยอัตโนมัติ

2. ปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 165 ราย พบว่ามีปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ 1. ความพร้อมของผู้ประกอบการในด้านค่าใช้จ่ายในการลงทุนและการพัฒนาระบบงาน รวมถึงความรู้ความเข้าใจ และการเห็นถึงประโยชน์ของการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ 2. วิธีการใช้งานระบบมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ต้องใช้เวลาในการเตรียมความพร้อมเพื่อปรับปรุงระบบงาน และระบบไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับรูปแบบการประกอบธุรกิจ 3. ข้อจำกัดของกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติที่อาจเป็น

ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และ 4. ด้านอื่น ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจยังไม่เข้าถึงผู้ประกอบการ และมาตรการหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีไม่จูงใจให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

3. แนวทางการส่งเสริมการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

การกำหนดแนวทางการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ได้นำประเด็นปัญหาและอุปสรรค ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ และการรวบรวมข้อมูลการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มาประกอบการวิเคราะห์ โดยกำหนดแนวทางการส่งเสริม ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสื่อสารไปถึงผู้ประกอบการได้อย่างแท้จริง โดยการจัดอบรม/สัมมนาให้ครอบคลุมทั่วประเทศ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ทันกับสถานการณ์ และมีรูปแบบที่เหมาะสมกับ Platform ของแต่ละช่องทางการสื่อสาร อีกทั้งมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยให้เจ้าหน้าที่ในแต่ละท้องที่ซึ่งมีความใกล้ชิด เชิญชวนให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์
2. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อแก้ปัญหาและลดอุปสรรคที่ส่งผลต่อการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยปรับปรุงเงื่อนไข หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์
3. การกำหนดมาตรการหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และ
4. การสร้างพันธมิตรและความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อดำเนินการร่วมกันในการส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

ข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกิจและมีแนวโน้มที่จะเข้ามา มีบทบาทมากขึ้นในอนาคต ดังนั้น การส่งเสริมการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เป็นเรื่องที่ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพร้อมและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในทุกกระบวนการของการประกอบธุรกิจ เพื่อรองรับกับรูปแบบการประกอบธุรกิจและรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเปลี่ยนไปอยู่ในรูปแบบดิจิทัลในยุค Thailand 4.0 โดยภาครัฐและกรมสรรพากรควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การกำหนดสิทธิประโยชน์จูงใจให้กับผู้ประกอบการบุคคลธรรมดาและบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ประกอบการกลุ่มดังกล่าวได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษ เช่น การพิจารณาอนุมัติการขอคืนภาษี การตรวจแนะนำ เป็นต้น

1.2 ศึกษาความเป็นไปได้ในการขยายเวลามาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ในการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล และศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดมาตรการทางภาษีสำหรับบุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้เท่ากับรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเพื่อลงทุนในระบบการจัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

1.3 ศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดมาตรการจูงใจในด้านผู้ซื้อสินค้าหรือผู้ให้บริการ ให้ขอใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เมื่อมีการซื้อสินค้าหรือใช้บริการ

1.4 จัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติมในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ทั่วประเทศ โดยมุ่งเน้นในด้านการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 การสร้างพันธมิตรกับภาคเอกชนโดยเฉพาะบริษัทพัฒนา Software และบริษัท Tech Startup เพื่อร่วมมือกันส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งยังมีจุดอ่อนในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัล และยังคงดำเนินธุรกิจแบบดั้งเดิม

2.2 การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้มีการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้เจ้าหน้าที่ในแต่ละท้องที่ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ควบคู่กับการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างทั่วถึง ครอบคลุมผู้ประกอบการในทุกกลุ่ม